Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 8 май 1973 йил, сешанба • № 107 (15.581). ✦ Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги

ДОН ҲОСИЛИНИ ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛИШГА НАМУНАЛИ ТАЙЁРЛАНАЙЛИК

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида лалмикор ва суғориладиган май донларда ўтган йилдагидан 600 минг тонна кўп, яъни 1 миллион 441 минг тонна дон етиштиришга аҳд қилдилар. Маккажўхори дони етиштириш уч баравардан зиёд кўпайтирилади. Камида 274 минг тонна шоли етиштирилади.

Республиканинг ғаллакор хўжаликлари ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларни бажара бориб, бу йил бошоқли дон экинлари экишни уюшқоқлик билан ўтказдилар, дон экинлари парваришини яхши олиб бормоқдалар.

Ҳозирги вақтда ҳамма жойда бошоқли дон экинлари яхши ривожланмоқда.

Эндиги вазифа — етиштирилган дон ҳосилини қисқа муддатларда ва юксак уюшқоқлик билан йиғиб териб олиш учун ҳамма зарур чораларни кўришдан иборат. Бунда йиғим-терим техникасини ва дон тозалаш машиналарини тахт қилиб қўйиш, хирмон ва омборларни, йўлларни, тош-тарози хўжалигини, ёнғинга қарши воситаларни ремонт қилиш ва шайлаб қўйиш жуда муҳимдир. Механизатор кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашга алоҳида эътибор бериш даркор. Чунки йиғим-терим техникасидан юксак унум билан фойдаланиш мана шу кадрларнинг малакасига боғлиқдир.

Кўпчилик ғаллакор колхоз ва совхозлар йиғим-терим мавсумига яхши тайёргарлик кўрмоқдалар, донни йиғиб олиш техникасини ва механизатор кадрларни тайёрлашга алоҳида эътибор бермоқдалар. Бойсун, Пахтакор, Ромитан, Ульянов ва бошқа бир қатор районларда мавжуд ўрим техникасининг 75-85 проценти мавсумга тахт қилиб қўйилди.

Шу билан бирга бир қатор область ва районларда донни йиғиб-териб олиш техникаси шай қилиб қўйилмаганлиги жиддий ташвиш туғдирмоқда. Қашқадарё областида мавжуд 1114 дон комбайнининг 43 процентигина ремонтдан чиқарилган. Сирдарё областида 674 комбайндан 43 проценти, Тошкент областида 517 комбайндан 47 проценти, Самарқанд областида 1725 комбайндан атиги 25 проценти тахт қилиб қўйилган. Ғаллаорол, Хатирчи, Ургут, Китоб, Ғузор, Зомин районларининг хўжаликларида жами машиналарнинг атиги учдан бир қисми, Пайариқ, Нарпай, Каттақўрғон, Иштихон, Фориш, Жиззах, Қарши районларининг хўжаликларида эса 11-20 процент машиналаргина тайёрлаб қўйилган.

Оқ олтин, Ғузор, Ворошилов, Чироқчи, Косон районларида дон тозалаш машиналари, дон ортиш механизмлари, транспортёрлар ва бошқа хил механизмларнинг ярмигина тайёр ҳолга келтирилган.

Сирдарё, Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё областларида майдончаларни асфальтлаш, омборларни ва бошқа қабул ускуналарини ремонт қилиш 40-50 процентгина бажарилган.

Ўрим техникаси қониқарсиз ремонт қилинаётгани устига «Узсельхозтехника» корхоналарида, бир қатор областларнинг колхоз ва совхозларида ремонт сифати пастлигини кўрсатувчи жуда кўп фактлар аниқланди. Тошкент областида текширилган 51 комбайндан 11 таси сифатсиз ремонт қилинган, Қорақалпоғистон АССРда текшириб кўрилган 35 комбайндан 12 таси сифатсиз деб топилган.

Ҳамма ерда ҳам механизатор кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашга киришилди деб бўлмайди. Қашқадарё областининг совхозларида пландаги 310 комбайнчини тайёрлаш лозим бўлгани ҳолда, ҳали бу ишга киришилгани йўқ. Самарқанд областининг совхозлари пландаги 500 киши ўрнига 297 кишини ўқитган. Шу пайтгача «Узсельхозтехника»нинг баъзи район бирлашмалари комбайнчилар тайёрлаш учун курсларга одамларни жалб этмаган. «Узсельхозтехника» бирлашмалари йўли билан 579 комбайнчи тайёрланиши лозим бўлгани ҳолда, ҳозир бу курсларда 400 киши ўқитилмоқда.

Дон ҳосилини йиғиб-териб олишга тайёргарлик кўришда вужудга келган ҳозирги аҳвол партия, совет, қишлоқ хўжалик, тайёрлов органларидан, «Узсельхозтехника» бирлашмаларидан, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарларидан бу муҳим ишдаги жиддий камчиликларни тезда тугатиш юзасидан зудлик билан зарур чораларни кўришни тақозо этади.

Техника ремонтини ўз вақтида ниҳоясига етказиш мақсадида ремонтчи ишчиларни кўпайтириш, уларга зарур ишлаб чиқариш, маданий-маиший шароитларни яратиб бериш лозим.

Бошоқли экинлар ҳосилини йиғиб-териб олишга тайёргарликни кучайтириш билан бир қаторда яқин кунлар ичида дон учун маккажўхори ва шоли экишни ниҳоясига етказиш зарур.

Суғориладиган ерларда етиштириладиган бошоқли дон экинларини суғориш ва озиқлантиришга алоҳида эътибор бериш керак. Дон учун маккажўхори экилган далаларда экинни сира кечиктирмай яганалаш, қатор ораларини ишлаш ва ўғитлашга киришиш лозим. Қашқадарё области хўжаликларининг намунаси асосида лалмикор ерлардаги бошоқли дон экинларини суғоришда оқава, сел ва ер ости сувларидан фойдаланиш зарур.

Барча ғаллакор колхозлар ва совхозларда йиғим-терим бошлангунга қадар навли экинларни апробациядан ўтказишни ниҳоясига етказиш, шунингдек ҳамма бошоқли дон экинлари майдонларини бегона ўтлардан тозалаш зарур. Яқин кунлар ичида ҳамма жойда ҳар бир хўжаликни 1974 йил учун уруғлик билан таъминлашни гарантияловчи ҳамда навли уруғлик тайёрлаш давлат планининг бажарилишига замин яратувчи уруғлик участкаларини ажратишни ниҳоясига етказиш лозим.

ЯНГИ ҚУРИЛИШ МАҲСУЛОТЛАРИ

✦ УРГАНЧ. Хоразм ўрмон хўжалигининг бригадалари бутун қиш давомида музлаб ётган кўлларда, Амударёнинг эски ўзанларида бир қарашда кераксиздек кўринган қамиш тайёрлаш билан банд бўлдилар. Ҳозир ана шу материалдан тайёрланаётган маҳсулотларга қишлоқ қурувчиларидан деярли ҳар куни буюртмалар келиб турибди. Қамиш плиталар — чорвачилик биноларини қуриш учун пишиқ, арзон, енгил материалдир. Янги пресслар ва бошқа техника воситалари билан таъминланган қамиш плиталар цехи ҳозиргача май ойи ҳисобига 3 минг квадрат метр маҳсулот ишлаб чиқарди. Йил охиригача Урганч ўрмон хўжалиги область чорвадорларига 40.000 квадрат метр, яъни планда белгиланганидан ярим гектар кўп плита етказиб беради. (ЎзТАГ).

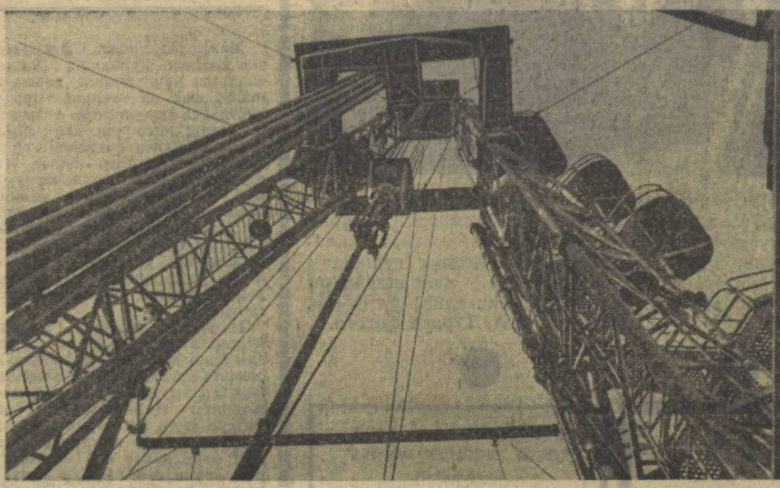

Республикамиз жанубидаги Қорақум саҳросида Ачак газ кони мавжуд. Ачакдаги газ қазиб олувчилар кундан-кун «зангори ёқилғи» етказиб бериш миқдорини оширмоқдалар. Бу ерда социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилди. Кончилар янги-янги газ қудуқлари қазимоқдалар. Суратларда: (чапдан) 10-пармалаш минораси ва тажрибали смена мастери Ҳарун Суханов.

Р. Жуманиёзов фотолари.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси
Марказий Комитетининг Бош секретари

Ўртоқ Леонид Ильич БРЕЖНЕВГА

Азиз ўртоқ Брежнев.

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан Сизга Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан ва шахсан ўз номимдан самимий табрик йўллашимиздан жуда хурсандман. Шу билан бирга Сизнинг Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига бош бўлиб, коммунизм бунёдкори—совет халқини янада яшнатишга қаратилган фаолиятингизда, Европада ва бутун дунёда тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик учун курашда янгидан-янги муваффақиятларга эришувингизни чин кўнгилдан тилайман.

Шу фурсатдан фойдаланиб, партияларимиз ва мамлакатларимиз ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик халқларимизнинг бахт-саодати, социалистик мамлакатларнинг ҳамда барча антиимпериалистик кучларнинг бирлиги йўлида тинчлик ва социализм иши тантанаси манфаатлари йўлида доим мустаҳкамланиб боради, деб яна бир марта қатъий ишонч билдираман.

Н. ЧАУШЕСКУ,
Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси
Марказий Комитетининг Бош секретари

Леонид Ильич БРЕЖНЕВГА

Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлашга қўшган ҳиссангиз учун Сизга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши билан Сизни қутлайман.

Канада Коммунистик партияси Марказий Ижроия Комитети
Уильям КАШТАН

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари

Леонид Ильич БРЕЖНЕВГА

Юксак мукофот — «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши билан Сизни самимий табриклаймиз. Совет Иттифоқи ўтказиб келаётган изчил тинчлик сиёсатини улуғ Ленин белгилаб берган эди. Шахсан Сиз ва Марказий Комитет, Лениннинг содиқ шогирдлари бўлиб, ленинча тинчликсеварлик сиёсатини ишлаб чиқдингиз ва бу сиёсатни тобора ривожлантирмоқдасиз. Бу сиёсат бутун инсониятнинг, шу жумладан кипр халқининг манфаатларига ҳам жуда яхши хизмат қилади. Совет Иттифоқи тинчлик, озодлик, социализм ва коммунизм йўлида тобора кучли ва қудратли бўлаверсин.

Эзекиас ПАПАИОАННУ,
Кипр Меҳнаткаш халқи прогрессив партиясининг Бош секретари

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси
Марказий Комитетининг Бош секретари

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВГА

Сизга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан самимий қутловларимизни қабул қилгайсиз. Мамлакатимнинг халқи Сизга ана шу мукофот берилиши тўғрисидаги хабарни эшитиб, ғоят мамнун бўлди ва мамлакатларимиз ўртасида ўрнатилган ҳамкорлик ва дўстлик тинчлик ишига ҳамда ер куррасининг ҳамма районларида кескинликни юмшатишга ҳисса қўшади деб мен билан биргаликда умид қилади. Мен шу фурсатдан фойдаланиб, Сизга сиҳат-саломатлик ва саодат, СССР халқининг равнақ топиб, гуллаб-яшнашини чин кўнгилдан истаётганлигимни изҳор қиламан.

Шайх Мужибур Раҳмон,
Бангладеш Халқ Иттифоқи партиясининг президенти

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВГА

Шри Ланка Коммунистик партияси Марказий Комитети тарихий воқеа —«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан ўртоқ Леонид Ильич Брежневга самимий қутловларини йўллайди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съезди бутун инсоният учун тинчлик ва тараққиёт сиёсатини таърифлаб берди. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ана шу сиёсати Марказий Комитет раҳбарлигида амалга оширилаётганлиги Вьетнам халқининг ғалабасига, Европада хавфсизликни ва кескинликнинг юмшатилишини таъминлашга, Осиё, Африка ва Латин Америкасида миллий-озодлик ҳаракатини мустаҳкамлашга ҳамда совуқ уруш сиёсатидан турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашини кўзда тутган ленинча сиёсатга ўтишга кўп жиҳатдан ёрдам берди.

Ҳозирги кунда Совет Иттифоқининг нуфузи ва таъсири тинчлик манфаатларини кўзлаб халқаро тараққиётга ҳал қилувчи таъсир кўрсатмоқда.

Бутун жаҳон Сизнинг тинчлик ва тараққиёт йўлида эришилган буюк муваффақиятларга шахсан қўшган ҳиссангизга юксак баҳо беради.

Шри Ланка Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан доктор С. А. ВИКРЕМАСИНГХЕ, бош секретарь

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари

Леонид БРЕЖНЕВГА

Азиз ўртоқ Брежнев.

Сизга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан Жаҳон демократик ёшлар федерацияси номидан ва бутун дунёдаги миллионларча тараққийпарвар ёшлар номидан самимий қутловларимизни йўллаймиз.

Жаҳон демократик ёшлар федерацияси ва жаҳондаги барча демократик ёшлар социализм, коммунизм манфаатларини ва бутун инсониятнинг манфаатларини кўзлаб, тинчлик ва хавфсизликни, бутун жаҳон халқлари ўртасида ҳамжиҳатлик ва дўстликни мустаҳкамлаш соҳасида бажараётган жўшқин фаолиятингизни яхши биладилар ва бу фаолиятга юксак баҳо берадилар. Сизнинг совет ёшларининг манфаатлари тўғрисида доим ғамхўрлик қилаётганингиз бизга маълум. Совет ёшлари коммунизм қурилишида қатнашмоқдалар ва инсониятнинг бахтли келажаги учун курашаётган бутун дунё ёшларини астойдил қўллаб-қувватламоқдалар. Биз, ёшлар Сизнинг меҳнаткаш ёшларнинг халқаро учрашуви муносабати билан бизнинг шаънимизга айтган гапларингизни эсдан чиқармаймиз: «Шу минг йилликнинг охирига бориб жаҳоннинг қандай бўлиши етмишинчи йилларнинг ёшларига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Инсониятнинг келажаги учун ёшлар зиммасига жуда катта масъулият юкланади, чунки келажак ёшларникидир, келажак меҳнаткаш халқникидир».

Сиз бутун жаҳондаги тараққийпарвар ёшларнинг курашига бераётган илҳомбахш мададингиз учун Сизга қизғин ташаккур изҳор қиламиз, Сизга сиҳат-саломатлик, коммунизм ва тинчлик йўлидаги ишингизда муваффақиятлар тилаймиз.

Жаҳон демократик ёшлар федерацияси бюроси.

РАДИО КУНИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон пойтахти жамоатчилиги радио кунини нишонлади. Шу санага бағишлаб 7 майда Тошкентда А. Навоий номидаги опера ва балет театрида тантанали кеча бўлиб ўтди.

КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети раиси У. Е. Иброҳимов Радио куни тўғрисида доклад қилди.

Кеча иштирокчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга табрик телеграммаси йўллаб, уни «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилганлиги муносабати билан самимий муборакбод қилдилар. (ЎзТАГ).

КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА МУКОФОТЛАР

Ўзбекистон ССРда яшовчи 270 кўп болали онага СССР Олий Совети Президиумининг 1973 йил 23 апрель фармонига биноан «Қаҳрамон она» унвони берилиб, «Қаҳрамон она» ордени ва СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиқлари топшириладиган бўлди. (ЎзТАГ).

ЁШЛИК КЎРИГИ

Ёшлар фестивали республиканинг барча областларида ва Қорақалпоғистонда тантана билан ўтди. Ёшларнинг меҳнатда ва ижтимоий фаолиятда, илмий-техника ижодида эришган муваффақиятларининг шу кўригида икки миллионга яқин йигит ва қиз қатнашди.

«Биз ватанпарвар, интернационалистлармиз!» деган шиор остида фестивалнинг якунловчи босқичи бошланди. Область кўрикларида ғалаба қозонган 2 мингга яқин йигит-қиз Тошкентга келди.

Ёшлар байрамининг программаси бой ва ранг-баранг.

Фестивалда ёшларнинг меҳнатда эришган муваффақиятлари кенг кўрикдан ўтказилади. Фестиваль иштирокчилари беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш учун бошланган мусобақада ишчи ва колхозчи ёшларнинг катта муваффақиятларга эришганликлари тўғрисида рапорт берадилар. Турли касблар бўйича ўтказилган конкурсларда ишлаб чиқаришдаги юз мингдан ортиқ ёшлар қатнашди. Фестиваль лауреатлари номини олиш учун мусобақа ғолиблари Тошкент корхоналаридаги станоклар ёнида туриб ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

Ёшлар байрами охирида Москвадаги Бутуниттифоқ ёшлар фестивалига ва Берлинда бўладиган жаҳон ёшлар ва студентлар ўнинчи фестивалига Ўзбекистон делегациясининг состави аниқланади.

Фестиваль иштирокчилари В. И. Ленин ҳайкали ёнига баҳор гулларидан гулдасталар қўйдилар.

7 май кечқурун минг-минглаб тошкентликлар, ёшлар байрамининг қатнашчилари ва меҳмонлари «Пахтакор» стадионини тўлдиришди.

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов байрамни очиқ деб эълон қилади. СССР ва Ўзбекистон ССР давлат гимнларининг садолари остида фестиваль байроғи кўтарилади.

Фестивални очишга бағишланган тантанали маросимда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси А. Д. Бесчастнов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева қатнашдилар. (ЎзТАГ).

Ҳосил тақдири механизаторлар қўлида

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЙИЛ ВАЗИФАЛАРИ

Республикамиз пахтакорлари тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи босқичи — 1973 йилда 4 миллион 750 минг тонна «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олдилар. Шундан 2 миллион 500 минг тоннасини механизаторларимиз машиналарда терадилар. Шу муносабат билан «Совет Ўзбекистони» газетаси «Ҳосил тақдири механизаторлар қўлида» деган янги рубрика очди. Бу рубрика остида экин ерларини кенгайтираётган, комплекс механизация йўлидан бориб кўп, юқори сорт, таннархи арзон пахта етиштираётган, машиналарни мавсумга барвақт тайёрлаётган, кўп пахта тераётган, соф фойдани кўпайтираётган ва бошқа тармоқлар бўйича яхши кўрсаткичларга эришаётган механизаторларнинг иш тажрибаси ёритилади.

Биринчи сўзни Сирдарё область Пахтакор районидаги Кичанов номли «26-А» совхозининг донгдор механизатори Аҳмаджон Валиевга берамиз.

Мен бу мақолада уч муҳим масалага тўхталиб ўтмоқчиман. Биринчи, ўтган йилнинг якунлари, иккинчи, ҳал қилувчи йил вазифалари, учинчи, зиммага олинган мажбуриятларни бажариш учун шу кунгача нима ишлар қилинди ва яна нималар қилишимиз керак?

Бригадамиз комплекс механизациялашган, чигит экишдан тортиб, пахтани йиғиб-териб олишгача бўлган ишларнинг ҳаммасини машиналар бажаради, машиналарни эса механизаторлар бошқаради. Пахта майдонини 90 гектарга етказдик. Ўтган йили планда кўзда тутилган 190 тонна ўрнига 335 тонна пахта тайёрладик. Ялпи ҳосилнинг 98 процентини агрегатларда тердик. Ўзим «зангори кема» бункеридан 878 тонна пахта тўкдим. Ўғлим Бахтиёр Валиев машинада 90 тонна пахта терди.

Биз йил бошидан охиригача тежамкорлик билан иш тутдик. Ишчи кучи, техника қувватини камроқ сарфлаб, кўпроқ маҳсулот олишга ҳаракат қилдик. Натижада таннарх арзонлашди, бир центнер пахта етиштиришга ишлаб чиқариш планида белгиланган 33 сўм 66 тийин ўрнига 18 сўм маблағ сарфладик, холос. Маҳсулот таннархи камайтирилиши, анчагина маблағ тежаб қолиниши туфайли ишчиларимизнинг даромади ошди, совхозга каттагина соф фойда келтирдик.

Тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи босқичидаги ютуқларимиз чакки бўлмади. Энг муҳими — чўл шароитида пахтадан юқори ҳосил етиштириш агротехникасини анча мукаммал эгаллаб олдик. Эндиги муҳим вазифа — ютуқларни мустаҳкамлаш ва кенгайтиришдан иборат. 1973 йил ҳал қилувчи босқич, беш йилликнинг қолган йиллари топшириқларининг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан бу йилги ишимизнинг якунига боғлиқ. Шуни ҳисобга олиб, бу йил пахтадан янада юқори ҳосил етиштиришга азму қарор қилдик. 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан чўл дурдонаси тайёрлаймиз. Етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини фақат машиналар билан териб оламиз. Бригадамиз бўйича ғўза парваришидан тортиб, ҳосил йиғим-териминининг охирига қадар мутлақо қўл кучи ишлатмаймиз.

Олинган юксак мажбуриятни бажариш йўлида нималар қилинди? Чигит экишни беш иш кунида сифатли қилиб тугалладик. Универсални ўзим бошқардим, сеялка ўриндиғидан Қобилжон Бердиев жой олди. Шогирдларимдан Маҳмуд Гадоев, Ҳотам Кабировлар ҳам ерни экишга тайёрлаш, чигит ташиш ва бошқа ишларда фаол қатнашдилар. Хуллас, ҳаммамиз бир жон, бир тан бўлиб, барака уруғини энг яхши агротехника муддатида тупроқ қатламига қададик. Шундан кейин пахтазорни ўлчаб чиқиб, гектарлар тўла эканига ишонч ҳосил қилдик.

Лекин бу улкан ишнинг бошланиши эди. Ҳосилни ҳар уядаги ҳар туп ниҳол беради. Шундай экан, чигитни бир текисда ундириб олиш, кўчатлар сонининг бир хил қалинликда бўлишини таъминлаш катта аҳамиятга моликдир. Айниқса, Мирзачўл шароитида кўчатлар сонининг белгиланган миқдорда бўлиши ҳосил тақдирини ҳал қилувчи омилдир. Аъзоларимиз кўчат сони учун кураш бошлади. Бу ишда Эркинжон Иброҳимов, Ширин Мисирхонов, Абдуллажон Узоқовлар жонбозлик кўрсатиб ишлаганини алоҳида таъкидлаш ўринлидир.

Чўл шароитида бегона ўтлар кўп ўсиб, ортиқча қийинчиликлар туғдиради. Буни ўтган йилларнинг тажрибасида бошдан кечирдик. Шунинг учун ҳам чигит экиш пайтида гербицидлардан кенг фойдаландик. Унинг натижасини тездаёқ кўрдик. Ҳозир далаларимизда бегона ўтдан нишона қолмади. Лекин шундай деб бепарволикка йўл қўймаслигимиз керак. Чунки бегона ўтлар бугун йўқ экан, эртага пайдо бўлиши, ниҳолларни қисиб қўйиши мумкин.

Чигит экиб бўлингандан кейин бир неча марта ёмғир ёғди, ер бетини қатқалоқ босди, энди ниш уриб чиқаётган ниҳоллар таҳлика остида қолди. Бундай кезда бригадамиз аъзолари кунларни тунларга улаб меҳнат қилдилар. уч марта қатқалоқни юмшатдик. Ҳозир ниҳоллар бир текисда ўсяпти, яқин кунларда яшил квадратлар олислардан ҳам яққол кўзга ташланади. Биз ҳамма имкониятларни ишга солиб ҳар гектар ерда 100 минг туп кўчат бўлишини таъминлаймиз ва шу кўчатларни йил охиригача тўла сақлаб қолишга эришамиз.

Ўсимликнинг ҳолати яхши. Бироқ ривожининг мазаси йўқ. Сабаби, ёғингарчиликлар кўп бўлиши туфайли тупроқнинг устки қатламидаги минерал ва органик ўғитлар остки қатламига тушиб кетди, ёш ниҳоллар ундан яхши баҳра ололмаяпти. Бундай кезда дарҳол тупроқ қатламини юмшатиб майин ҳолга келтириш, ёш ниҳолларнинг қуёш нури, ҳаводан баҳра олишига шароит яратиш керак. Биз чигитни экиб бўлиш билан универсалларни пайкалдан чиқариб, культиваторлар осдик. Ҳозир ер етилди, тупроқ қатламида ҳарорат кун сайин кўтариляпти. Шундай кезда узунаси ва кўндалангига культивация ўтказилса, ниҳолларнинг тез ва соғлом ўсишига шароит яратилади. Яқин кунларда иккинчи культивацияни тугаллаймиз.

Биз чигитни 90x20 сантиметрлик схемада экдик. Чигит кенг қаторлаб экилса, ягана ўтказишга ҳожат қолмайди, деган гапларни эшитяпмиз. Бу фикрга қўшилиб бўлмайди. Ҳар қандай шароитда ҳам ягана ўтказиш, уяларда белгиланган миқдорда кўчат қолдириш керак. Ниҳол сони кам бўлса ҳам, мўлжалдагидан ортиқ бўлса ҳам кутилган натижага эришиб бўлмайди. Бригадамиз аъзолари билан маслаҳатлашиб, мутахассисларнинг фикрини олиб, яганани қисқа вақтда мустақил иш сифатида ўтказишга қарор қилдик. Уяларда энг соғлом кўчатларни қолдирамиз. Ўтган йилларнинг тажрибаси ягана ўз вақтида ўтказилса, ўсимликнинг ўсиш ва ривожланиши 12-15 кун тезлашишини, ерга солинган ўғитнинг самарадорлиги ортишини кўрсатди.

Ўғит — ҳосилдорликни ошириш омилларидан бири. Давлатдан ажратилган минерал ўғитни вақтида ташиб олганмиз ва усти ёпиқ омборларда сақлаяпмиз. Ундан ишнинг кўзини билиб, оқилона фойдаланишимиз зарур. Совхозимизда органик ўғит тайёрлашнинг иложи йўқ. Шундай экан, ҳар килограмм минерал ўғитни агрономлар маслаҳати билан фақат механизмлар воситасида ерга солишимиз, унинг қайтимини тезроқ олиш чораларини кўришимиз керак. Биз ғўзаларни уч марта озиқлантирамиз. Шунга яраша ўғитга эгамиз. Ўғитлар солиш муддати ҳар қайси хўжаликнинг ер шароитига қараб белгиланиши лозим.

Бригадамизда ҳар бир ишловчи ҳисобига 11 гектар ер тўғри келади. 1973 йил—синов йили. Бутун куч-ғайратимизни сарф этиб, ҳамма майдонларда пахтадан юқори ҳосил етиштирамиз, юз берадиган қийинчиликларни ҳалол меҳнат билан енгамиз, қишлоқда марказий фигура деб аталган механизаторлик номини зиммамизга олган мажбуриятимизни бажариш, ишда техника ҳукмронлигини таъминлаш билан оқлаймиз.

17 ИЮНЬ — маҳаллий Советларга сайловлар куни

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОНДА МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАР КЎРСАТИШ БОШЛАНДИ

Республика шаҳар ва қишлоқлари меҳнаткашлари сайлов кампаниясининг мана шу масъулиятли даврини баланд сиёсий руҳ ва меҳнат ғайрати билан кутиб олмоқдалар. Сайлов олди йиғилишларининг иштирокчилари партия билан халқнинг мустаҳкам бирлиги тўғрисида, коммунистлар билан партиясизлар блокининг мустаҳкамлиги тўғрисида қувониб ифтихор билан гапирмоқдалар. Нотиқлар беш йиллик учинчи йили топшириқларини барвақт бажариш учун бошланган социалистик мусобақада эришган муваффақиятларни мамнуният билан таъкидлаб ўтмоқдалар. Улар совет Ватанининг гуллаб-яшнаши тўғрисида, бутун дунёда мустаҳкам тинчлик тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун КПСС Марказий Комитетига, унинг Сиёсий бюросига, шахсан ўртоқ Л. И. Брежневга самимий миннатдорчилик изҳор қилмоқдалар.

Меҳнаткашлар коммунистик қурилиш ишига садоқати, меҳнатда эришган муваффақиятлари, актив жамоатчилик фаолияти туфайли ҳамманинг иззат-ҳурматига сазовор бўлган кишиларни депутатликка номзод қилиб кўрсатмоқдалар. Ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлар, зиёлиларнинг намояндалари юксак ишончга сазовор бўлмоқдалар.

Тошкент Тўқимачилик комбинатида сайлов олди йиғилишининг иштирокчилари шаҳар Совети депутатлигига машҳур тўқувчи Лидия Павловна Казанцева номзодини кўрсатдилар. Худди мана шу кунларда у беш йиллик топшириқни адо этиб, ўз зиммасига олган мажбуриятни шараф билан бажарди.

«Ташсельмаш» заводининг новатори слесарь Маҳмуд Мўйдинов, «Узбексельмаш» заводининг токари Раҳим Фатхиевич Баширов, Электротехника заводининг электр монтажчиси Людмила Александровна Валетова, «Компрессор» заводининг слесари Татьяна Михайловна Феклистова, иккинчи автокомбинат шофёри Валентин Николаевич Ильин ва бошқалар Тошкент шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

Ангренда кўмир разрези ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари экскаваторчилар бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Хўжа Алиқуловни Тошкент область Совети депутатлигига номзодликка тавсия этдилар. У беш йиллик бошлангандан бери плandan ташқари ўн минглаб тонна кўмир қазиб чиқарди.

Тошкент область Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилганлар орасида Орджоникидзе районидаги «Маданият» колхозининг сут соғувчиси Рихси Саидрасулова, Бекобод цемент заводининг инженери Мўмин Қосимов, Оққўрғон районидаги «Заря коммунизма» колхозининг бош агрономи Сен Нам Ан, Олмалиқ кон-металлургия комбинати мис саралаш фабрикаси машинисти Лидия Владимировна Гапонова бор.

(ЎзТАГ).

Сирдарё ГРЭСининг иккинчи энергетика блоки қурилиши жадал суръатлар билан давом эттирилмоқда. Турли касб-корли бунёдкорлар қўлни-қўлга бериб меҳнат қилишаётир. Суратда: Анатолий Веприцев бошлиқ пешқадам монтажчилар бригадасининг меҳнатсевар пайвандчилари В. Дзюин, А. Горбатов, А. Веприцев (бригадир) ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ВА ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ ХАЛҚ МАОРИФИ ТЎҒРИСИДА ҚОНУНЛАРИНИНГ АСОСЛАРИ ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАДА

БУЮК ҒАМХЎРЛИК

Мамлакатимизда коммунистик жамият қурилиши, ишлаб чиқариш кучларининг ривожланиши, фан ва техника тараққиёти ёш авлодни ҳар томонлама камол топтириш, халқ хўжалигининг барча соҳасини юқори малакали кадрлар билан таъминлаш ҳамда аҳолининг умумий ва профессионал таълим даражасини такомиллаштиришни талаб этади. Партия ва Совет ҳукумати мамлакатимизда ёшларнинг умумий ўрта таълимга ўтишларини таъминлаш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар.

Наманган шаҳрида маориф бўйича халқ хўжалик планлари ҳар йили тўла бажарилмоқда. 8-синфни тугатаётган ёшларнинг барчаси умумий таълим мактабларининг 9-синфларида, ўрта махсус ўқув юртларида, ҳунар-техника билим юртларида таълим олмоқдалар ва ишлаб туриб, кечки ишчи-ёшлар мактабларида ўқимоқдалар. Йилдан-йилга биринчи синфларга қабул қилинаётган болалар сони ортиб бормоқда. 1972—1973-ўқув йилида 48 та умумий таълим мактабларининг биринчи синфларига 5357 ўғил-қиз қабул қилинди.

Ўқувчилар контингентининг йил сайин ўсиб бориши мактаблар тармоғини кўпайтиришни ва мосланган биноларга жойланган мактабларни типовой биноларга кўчиришни тақозо этмоқда. Халқ маорифи бўлими Наманган шаҳар партия комитети, шаҳар совети ижроия комитети, қурилиш ташкилотлари ва кенг жамоатчиликнинг яқиндан кўрсатаётган амалий ёрдамига суяниб, мактаб қурилиши ва унинг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш ишига жиддий эътибор бериб келмоқда. Кейинги беш йил ичида мосланган биноларга жойлашган 17 мактабдан 11 таси замонавий биноларга кўчиб ўтди. Ана шундай ғамхўрликка жавобан шаҳар мактабларининг педагогик коллективлари таълим-тарбия савиясини янада такомиллаштириш, ўқувчиларга берилаётган билимларнинг пухта ва изчил бўлишига эришиш йўлида тинмай изланмоқдалар.

Ўқитишнинг кабинет системасига ўтказилиши таълим сифатини юқори кўтаришнинг, дарс самарадорлигини оширишнинг асосий шартларидан бири эканлигини ўз фаолиятларида синаб кўрган ўқитувчиларимиз мактабларимизда барча фанлар бўйича яхши жиҳозланган кабинет бўлишига катта эътибор бермоқдалар. Ҳозир шаҳар мактабларида 707 та фан кабинети мавжуд. Булардан 40 таси техника воситалари кабинетидир.

Шаҳар мактаблари педагогик коллективларининг кўпчилиги «икки йилликсиз» ишлаш проблемаси устида қунт билан меҳнат қилмоқда. Ўқув йилининг III чорагида 531 ўқитувчи ўз фани ва синфи бўйича тўла ўзлаштиришга эришди. Бу қийин ва масъулиятли вазифани ҳал этиш ўқитувчиларимиздан ўз сиёсий-назарий билимларини бойитиш ва педагогик маҳоратларини кун сайин такомиллаштиришни тақозо этади.

СССР Олий Совети Президиумининг «ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисида қонунларининг Асослари» лойиҳаси кенг жамоатчилик муҳокамасига қўйилиши мамлакатимизда бундан буён халқ маорифи ишининг янада равнақ топишига имкон беради. Наманган шаҳар халқ маорифи ходимлари қонунлар Асослари лойиҳасини атрофлича ўрганмоқдалар, уни мамнуният билан маъқулламоқдалар.

Ёшларнинг коммунистик аҳлоқ нормалари асосида камол топишларида мактабдан ташқари тарбия болалар муассасалари муҳим роль ўйнайди. Мазкур Қонуннинг 27-моддасида ўқувчиларнинг қобилиятлари ва майлларини ҳар томонлама ривожлантириш, уларни ижтимоий активлик, меҳнатга, фан, техника санъат, спорт, ҳарбий ишга қизиқиш руҳида тарбиялаш, шунингдек, болалар ҳамда ёшларнинг маданий дам олишларини уюштириш учун давлат, касаба союз, колхоз, комсомол ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотларининг ролини янада ошириш лозимлиги алоҳида таъкидлаб ўтилади. Шунингдек, мактаб ўқувчиларини ўқишдан ташқари вақтда турли фойдали машғулотлар билан банд қилиш, касб-ҳунарга қизиқишга бўлган истакларини тарбиялашда шаҳар пионерлар саройлари, ёш техниклар, ёш табиатшунослар, ёш туристлар станциялари, пионер лагерлари ва бошқа болалар муассасаларини янада кенгайтириш ва уларнинг ишини яхшилаш, моддий базасини мустаҳкамлаш кўзда тутилади. Бу биз маорифчиларнинг ҳам айни муддаомиздир. Лойиҳанинг 20-моддасида тайёрлов синфларининг ташкил этилиши кўрсатилган. Бу эса тайёрлов синфларида олиб бориладиган машғулотларнинг сифатини янада яхшилашни талаб қилади.

Фикримизча, шу тайёрлов синфларида иш олиб борадиган ўқитувчиларни моддий манфаатдор қилиш ҳам назарда тутилса, мақсадга яна ҳам мувофиқроқ бўлур эди.

Лойиҳанинг 21-моддасида **куни узайтирилган группаларни ташкил этиш ва унинг нормал ишлаши учун ўқув-моддий базаси яратиш ҳақида ёзилган.** Шуни эътироф қилиш керакки, куни узайтирилган группаларга ҳар томонлама эҳтиёж кучайиб бораётган бир пайтда шаҳримиз мактабларида биноларнинг етишмаслиги сабабли группаларда олиб борилаётган машғулотлар сифати ҳозирги кун талаби даражасида эмас. Бу эса ота-оналарнинг ҳақли эътирозларига сабаб бўлаётир.

Шуни ҳисобга олиб, лойиҳадаги **«Ўқув-моддий базаси мавжуд бўлган тақдирда»** иборасини ўзгартириб, **«Ўқув-моддий базаси яратилади»** тарзида ёзилишини маъқул, деб ҳисоблаймиз.

24-моддада **«корхоналар, ташкилотлар, муассасалар бу мактабларнинг нормал ишлаши ва ўқувчиларнинг машғулотлари учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтирадилар», дейилган.**

Фикримизча, юқоридагича ташқи шарт-шароит яратувчи ташкилотлар зиммасига аниқ масъулият юкламайди. Шуни ҳисобга олиб, охирги бирикмаларни «... зарур шарт-шароитларни вужудга келтиришга мажбурдирлар» тарзида ёзилса, дуруст бўларди.

Қонунлар Асослари лойиҳасининг амалда қабул қилиниши мамлакатимизда халқ маорифи ишини янада яхшилаш, мактабларимиз ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш, юқори малакали кадрлар етиштириш, ёшларнинг умумўрта таълим олишлари учун тўла имконият яратиб беради.

Р. ЖУРАЕВ,
Наманган шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ҚУДРАТЛИ ТЎЛҚИН

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида умумхалқ социалистик мусобақаси бутун мамлакатга қудратли тўлқин каби ёйилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССРнинг 50 йиллигига бағишланган тантанали юбилей мажлисида қилган доклади, КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил декабрь Пленуми қарорлари омманинг меҳнат ва сиёсий активлигини бениҳоя ошириб юборди.

Партия Марказий Комитети декабрь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети X Пленуми қарорларини амалга ошириш, 1973 йилги халқ хўжалик планларининг ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш вазифаси область партия ташкилотининг диққат марказида турибди. Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари пленумларида, коммунистларнинг йиғилишларида бу масала ишчанлик вазиятида муҳокама қилинди. Халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида беш йилликнинг ўтган даври якунлари чуқур таҳлил этилди, асосий эътибор ҳал қилиниши зарур бўлган ҳаётий муҳим масалаларга қаратилди.

1973 йил — тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи, зарбдор йилидир. Бу йилги вазифаларнинг кўлами катта. Область саноати ўтган йилдагидан анча кўп, яъни 233 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариши ва реализация қилиши керак. Областдаги қурилиш трестлари кучи билан 95 миллион сўмлик пудрат ишлари бажарилади, бу, ўтган йилдагидан 14 миллион сўмлик зиёддир. Қурувчилар 30 дан ортиқ ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектни фойдаланишга топширадилар. КПСС XXIV съезди Директиваларида кўзда тутилган объектлар — Туямўйин гидроузели, Урганч ёғ-экстракция заводи, пиллакашлик фабрикаси қурилиши тезлаштирилади. Хивада гиламчилик комбинати, Қўшкўпир пахта тозалаш заводи қурилишига киришилади.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳам 1973 йил марраларини белгилаб олдилар. 400 минг тонна пахта етиштириш, ҳар гектар ердан 38,2 центнердан хирмон кўтариш — пахтакорларнинг қатъий аҳдидир. Бошқа деҳқончилик ва чорвачилик соҳалари ҳам анча ўсади.

Беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида халқ хўжалигининг барча соҳаларида забардаст қадамлар ташланади. Социалистик мажбуриятлардаги рақамлар буни яққол кўрсатиб турибди. Хуллас, режалар аниқ, вазифалар улкан. Бутун гап — ана шу вазифаларни изчиллик билан амалга оширишда, сўз билан ишнинг бирлигини таъминлашда, мавжуд резерв ва имкониятларни моҳирлик билан ишга солишда, партия ташкилотларининг сиёсий ва ташкилотчилик ишларини ҳозирги талаб даражасига кўтаришдадир.

Партиямиз таълим берганидек, биз эришилган ютуқлар билан чекланиб қолмаслигимиз, ишимизга танқидий ёндаша билишимиз, камчиликларни кўра олишимиз, асосий эътиборни ҳал этилмаган вазифаларга қаратишимиз керак. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети X Пленуми иши бу жиҳатдан ибратли бўлди. Пленумда халқ хўжалигининг турли соҳаларида рўй бераётган камчиликлар ва унинг сабаблари ҳаққоний равишда кўрсатиб ўтилди, конкрет вазифалар олдинга сурилди. Область партия комитети пленум қарорини амалга ошира бориб, халқ хўжалигига раҳбарликни яхшилашга эришмоқда, ишдаги мавжуд нуқсонларни тугатиш тадбирларини кўрмоқда.

Эътироф қилиш керакки, халқ хўжалигини жадал суръатлар билан ривожлантиришда мавжуд резервлардан ҳали ҳам тўла фойдаланилаётгани йўқ. Ишлаб чиқаришни ташкил қилишда жиддий нуқсонлар бор. Социалистик мусобақага етакчилик қилиш, давлат планлари ва зиммага олинган мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашда талабчанлик, қатъият ва изчиллик етишмаётир.

Саноатни мисолга олайлик. Белгиланган планлар умуман тўла ва ошириб бажарилятпи. Лекин қолоқ корхоналар ҳам йўқ эмас. Масалан, айрим турлар бўйича, жумладан тола, пахта мойи, йиғма темир-бетон конструкциялар, оҳак каби маҳсулотларни ишлаб чиқариш юзасидан плandaги топшириқлар бажарилмади. Хива шаҳар саноати ўтган йили планни уддаламади, планга нисбатан 1 миллион 210 минг сўмлик маҳсулотни кам ишлаб чиқарди. Урганч сут-ёғ заводи мол ёғи, бринза ва бошқа сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш планини бажармади. Давлат планини ассортимент бўйича бажариш ҳам қонун-ку, ахир!

Баъзи корхоналарда маҳсулот сифати талабга жавоб бермайди. Ишлаб чиқариш қувватларидан, ускуналардан тўла фойдаланмаётган, илғор технология суст жорий қилинаётган корхоналар ҳам бор. Пахта тайёрлаш тресты корхоналари ишлаб чиқариш қувватидан фақат 86 процент фойдаланмоқда. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш топшириқлари бажарилмаётир, тежамкорлик ва иқтисод қилиш режимига қатъий риоя қилинмайди.

Капитал қурилиш — беш йилликнинг зарбдор участкаси. Кейинги даврда бу соҳадаги ишлар бир мунча яхшиланди. Лекин, асосий фондларни, ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш муддатлари чўзилиб кетмоқда. Ишчи кучлари ва моддий-техника ресурслари кўплаб объектларга сочиб юборилялти. Масалан, 167-қурилиш тресты 90 объектда иш олиб бораётир. Биз обком пленумида қурилиш ташкилотлари эътиборини бу нуқсонларга барҳам беришга, қурилиш-монтаж ишлари суръатини тезлатиш ва сифатини яхшилашга жалб қилдик.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида область олдида турган вазифалар катта ва масъулиятлидир. Пахтачилик билан бир қаторда деҳқончиликнинг ҳамма тармоқларини комплекс юксалтириш, сабзавот, полиз маҳсулотлари, мева етиштиришни кўпайтириш, жамоат чорвачилигини рентабелли соҳага айлантириш, алмашлаб экишни жорий этиш каби етилган масалаларга эътиборни қаратмоқдамиз. Партия, совет ва хўжалик ташкилотлари, колхозлар ва совхозлар ишлаб чиққан тадбирларда ана шу вазифаларни ҳал этишга алоҳида ўрин берилган.

Қарорлар қабул қилиш ва тадбирлар белгилаш — ишнинг бошланиши, холос. Белгиланган режалар амалий иш билан мустаҳкамлансагина кутилган натижани беради. Партия ташкилотлари қарорларнинг аниқ бажарилиши, зиммага олинган мажбуриятлар ва мусобақа шартларининг оғишмай амалга оширилиши учун мунтазам кураш олиб боришлари зарур. Бу соҳада Янгиариқ район партия комитетининг иши ҳар томонлама ибратлидир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети X Пленумида ҳам район партия ташкилоти ишига ижобий баҳо берилди. Бунга райком сиёсий ва ташкилотчилик ишини, хўжаликка раҳбарлик услубини тинмай такомиллаштириб, кадрларни юксак масъулият руҳида тарбиялаш туфайли эришди.

Аммо шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари белгиланган муҳим тадбирларни охирига етказилишини таъминлашда етарли даражада жонкуярлик ва ташаббус кўрсатмаётирлар. Кадрларга нисбатан талабчанлик, ижрони текшириш яхши ташкил қилинмаган. Қўшкўпир район партия комитети қабул қилган чорвачиликка оид қарорларнинг, Шовот район партия комитети белгилаган сабзавот, полиз маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тадбирларининг бир қисми бажарилмай, қоғозда қолиб кетганлиги сўзимизнинг далили бўла олади.

Область партия ташкилоти хўжаликка раҳбарлик қилиш соҳасидаги камчиликларга қатъий барҳам бериш, халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятларнинг тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаш масаласига доимий ва яқиндан эътибор бермоқда. Муҳим сиёсий кампания — партия ҳужжатларини алмаштириш партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини, коммунистларнинг активлигини ошириш белгиси остида ўтяпти.

Хоразмликлар Қорақалпоғистон АССР ва Туркманистон ССР Тошовуз области билан анъанавий мусобақани давом эттириб, бу йилги улкан режаларни бажариш йўлида астойдил кураш олиб бормоқдалар. Партия ташкилотлари мусобақанинг самарадорлигини оширишга, омманинг меҳнат ғайрати ва ташаббускорлигини янада кучайтиришга эришадилар.

И. ДРИЖАК,
Ўзбекистон Компартияси Хоразм область комитетининг иккинчи секретари.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. К. КАЗИМИР, Б. А. ТАМАЕВ ВА Г. М. ТЎРАЕВАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада санъатни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берилсин:

Казимир Александр Константиновичга — Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи ашула ва рақс ансамбли балетининг солисти.

Тамаев Борис Анисимовичга — Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи «Туркестанская звездочка» эстрада ансамблининг вокалист-солисти.

Тўраева Галина Муҳаммаджоновнага — Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи «Туркестанская звездочка» эстрада ансамбли балетининг солисти.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1973 йил, 7 май.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика партия ва совет органларида кўп йиллар ва самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия комиссияси аъзоси Мадамин **Ражабовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет органларида кўп йиллар самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳарид қилиш ва сифати бўйича Самарқанд область давлат бош инспектори Ғулом Ёқубович **Иброҳимовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

«КОММУНА»га БИРИНЧИ МУКОФОТ

Фарғона область газетаси «Коммуна» саҳифаларида ҳарбий-ватанпарварлик темаси яхши ёритилгани учун унга Ўзбекистон Журналистлар союзининг кўчма кубоги ҳамда биринчи даражали пул мукофоти берилди. Иккинчи мукофот ва диплом Сирдарё область газетаси «Сырдарьинская правда»га лойиқ кўрилди. Учинчи даражали дипломни Сурхондарё областининг «Ленинское знамя» газетаси олди.

Шаҳар, район ва кўптиражли газеталар орасида республика Журналистлар союзининг диплом ҳамда мукофоти билан Фарғона областининг Қува район газетаси «Ленин байроғи» тақдирланди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»га ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

РЕЖАЛАР АМАЛГА ОШЯПТИ

Газетхон М. Худойқулов редакцияга йўллаган хатида Пайариқ районидаги Киров номли совхозни район маркази билан боғлайдиган йўл яроқсизлиги туфайли автобус қатнамай қўйгани, совхоз марказидаги ҳаммом яхши ишламаётгани, клубнинг ишидан аҳоли мамнун эмаслиги, иккита киноустановка эса «хўжакўрсин»га савлат тўкиб турганини кўрсатганди.

Хат юзасидан текшириш ўтказган Пайариқ район Совети ижроия комитети келтирилган фактларни тўғри деб топди ва мавжуд камчиликларни бартараф этиш тадбирларини белгилади. Совхоз билан район маркази ўртасида 36 километрли йўл қурилган бўлиб, унга шағал тўкилган. Йўл қурилишига бу йил яна 150 минг сўм сарфланади, шу жумладан унинг 15 километри асфальтланади. Шу йилнинг охиригача район маркази билан совхоз ўртасида автобус қатнови йўлга қўйилади. Ҳаммом ва клуб ишидаги камчиликлар тугатилди. Меҳнаткашларга кино кўрсатила бошланди.

ФАН ВА ЁШ АВЛОД

МУСТАҲКАМ ПОЙДЕВОР

Ҳозирги кунда фан ва техниканинг тараққиёти, коинотнинг забт этилиши, атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш, халқ хўжалигининг барча соҳалари тез суръатлар билан ривожланиши математика фани олдига катта вазифалар қўяди. КПСС XXIV съезди ҳужжатларида ҳам бу масалага алоҳида эътибор берилган. Бу ҳақда съезд Директиваларида шундай дейилади: **«Янги беш йилликда қуйидагилар таъминлансин: халқ хўжалигида математик методлардан ва электрон-ҳисоблаш техникасидан тағин ҳам кенг фойдаланиш, ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш ва бошқаришни такомиллаштириш учун назарий ва амалий математика ҳамда кибернетика проблемалари тағин ҳам мукаммал ишлаб чиқилсин».** Бу вазифалар ўрта мактаб математика фани ўқитувчиларига ҳам бевосита тааллуқлидир.

Кейинги йилларда республикамизда ўқувчиларга математикадан пухта билим беришда кўпгина ишлар қилинди.

Илғор ўқитувчиларимиз математика фани асосларини ўқувчиларга ўргата бориб, назариянинг амалиёт билан, ҳаёт билан алоқаси масалаларига кўпроқ эътибор берабошладилар. Ўқувчиларнинг дарс жараёнида олган билимларини мустаҳкамлаш мақсадида синфда ва синфдан ташқари амалий масалалар ечиш машқларини қизиқарли ўтказмоқдалар. Уларни кўргазмали қуроллар ясашга, ҳисоблаш асбобларидан тўғри фойдаланишга ўргатмоқдалар. Бироқ, бу ишларни ҳали етарли, деб бўлмайди.

Ўқувчиларни бошланғич синфлардан математика фанидан билимли ва шу фанга қизиқадиган қилиб тарбиялаб бориш катта аҳамиятга эга эканлиги ҳаммага аён. Лекин баъзи мактабларда бу ишга етарли эътибор берилмаётганлиги сезилиб қолаётир. Айрим бошланғич синф ўқитувчилари орасида бу фандан қийналаётганларга юқори синфларга ўтганда ўзлаштириб кетади, деб қарайдиганлар ҳам учраб туради.

Янги программага асосан бошланғич синфлар тўрт йилдан уч йиллик ўқитиш таълимига кўчирилди. Бу шубҳасиз, ҳар бир ўқитувчи зиммасига катта масъулият юклайди. Шу боисдан ҳам бошланғич синф ўқитувчилари дарс жараёнида назарий арифметика, алгебра ва геометриядан элементар маълумотларни маҳорат билан тушунтира билишлари керакки, уни кеча мактаб партасига ўтирган ўқувчи пухта ўзлаштирибгина қолмай, айни вақтда шу фанни биринчи синфдан бошлабоқ севиб ўқийдиган бўлиб етишсин.

Бошқа фанлар қатори математикадан олиб бориладиган синфдан ташқари машғулотлар таълимнинг ажралмас қисми бўлиб, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда катта роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам ҳар бир бошланғич синф ўқитувчиси синфдан ташқари ўтказиладиган машғулотга пухта тайёрланиши, унга алоҳида масъулият кўзи билан қараган ҳолда ижодий ёндошиши талаб этилади. Қизиқарли ва мазмунли ташкил этилган ҳар бир машғулот ўқувчиларнинг фикр доирасини кенгайтиради, нутқ бойлигини ўстиради. Хуллас, ёш авлод иродасини тарбиялашда, мантиқий фикр доирасини, тафаккурини ўстиришда математика фанидан уюштириладиган машғулотларнинг роли ниҳоятда катта.

Одатда фақат юқори синфлардагина математикага бағишланган олимпиадалар, кечалар ўтказилади ва жойларга экскурсиялар уюштирилади. Шунингдек, улар учун деворий газеталар чиқарилади ва математика бурчаклари ташкил қилинади. Хўш, шундай олимпиадалар ва кечаларни бошланғич синф ўқувчилари ўртасида ҳам ўтказиш мумкин эмасми? Бу жиҳатдан қараганда, Тошкент шаҳар Киров ва Октябрь районларида ва Самарқанд область Самарқанд районидаги қатор мактабларнинг бошланғич синфларида ўтказиб келинаётган синфдан ташқари машғулотлар диққатга сазовордир. Республикамизда мазкур районлардаги илғор мактабларнинг ўқитиш тажрибасини ўзларида кенг қўллаётган билим ўчоқлари оз эмас. Истардикки, бу илғор тажриба барча бошланғич синфларга кенг ёйилса, ўқитиш ишига салмоқли ҳисса бўлиб қўшиларди.

Шу ўринда бир характерли мисолни келтириб ўтмоқчимиз. Тарихдан маълумки, математикадан ёмон ва ўрта ўқиган ўқувчилар кейинчалик дарсдан ташқари машғулотларда қизиқарли масалаларни ҳар хил усуллар билан ечиб, бу фанга қизиқиб, келажакда йирик олим бўлиб етишганлар. Паусон, И. И. Чистяков ва бошқалар шулар жумласидандир. Демак, ёшларга синфда ва синфдан ташқари машғулотларда математикани пухта ўргатиш ишини яхшилашимиз керак.

Республикамиз мактабларида, шу жумладан, бошланғич синфларда математика фанини ўқитиш савиясини янада кўтариш учун қуйидаги тадбирлар амалга оширилса мақсадга мувофиқ бўларди. Бошланғич синф ўқитувчиларига ёрдам тариқасида «Бошланғич мактаб» журналини ташкил этиш; маҳаллий мавзуларга оид ўқув-тематик кинофильмлар яратиш; математикадан дидактик китобчалар чиқариш; биринчи синф ўқувчилари ўртасида мустақил ишлар ўтказиш мақсадида етарли миқдорда расмли ва фақат жавобини ёзиш лозим бўладиган китобчалар ҳамда ўқувчиларнинг синфдан ташқари математик ўқиши учун ҳар хил адабиётлар нашр этиш вақти келди.

Йирик математик-олимларнинг фаолияти ҳақида брошюралар чиқариш, халқ хўжалигида электрон-ҳисоблаш машиналарининг роли тўғрисида ўқувчиларга матбуот, радио ва телевидение орқали қизиқарли маълумотлар бериб бориш лозим. Ўзбекистон олий ўқув юртларига имтиҳонлар топшириш учун ва 8-10 синфлар учун ўтказилган мисол ва масалаларнинг вариантлари намунаси ҳамда уларни рационал ечиш тўплами тайёрланса, айни муддао бўлур эди. Шундай қилинганда биз ўқувчиларга математикадан пухта билим бериш ва уларни қобилиятли қилиб етиштириш учун мустаҳкам замин яратган бўламиз.

Р. ОҚИЛОВ,
Қори-Ниёзий номидаги Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот институтининг илмий мухбири.

Планетамиз ХАБАРЛАРИ

✦ БУДАПЕШТ. Л. И. Брежнев Европадаги вазиятни нормаллаштириш йўлидаги, Европани мустаҳкам тинчлик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик қитъасига айлантириш йўлидаги актив кураши туфайли катта обрў қозонди, деб ёзади «Хетфеи хирек» газетаси. Совет — Америка муносабатларида янги босқич бошланишига Л. И. Брежнев катта ҳисса қўшди. Бу муносабатларни қулай равишда ривожлантириш иккала мамлакат нуқтаи назаридангина эмас, шу билан бирга умуман халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш нуқтаи назаридан ҳам муҳимдир.

✦ ВАРШАВА. Совет раҳбарларининг фаолияти ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг шахсан қўшган ҳиссаси туфайли дунё ва биринчи галда Европа тинч-тотув яшаш ғоясини амалда юзага чиқариш босқичига яқинлашиб қолди, деб ёзади «Трибуна люду» газетаси.

✦ БЕРЛИН. «Берлинер цайтунг» газетаси КПСС XXIV съезди эълон қилган Тинчлик программасини амалга оширишга Л. И. Брежнев муҳим ҳисса қўшганлигини қайд қилади. Газета Совет раҳбарларининг чет эл давлат арбоблари

ТИНЧЛИК ИШИДАГИ ХИЗМАТЛАР ЭЪТИРОФИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ Л. И. БРЕЖНЕВГА «ХАЛҚЛАР ЎРТАСИДА ТИНЧЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ УЧУН» ХАЛҚАРО ЛЕНИН МУКОФОТИ БЕРИЛГАНЛИГИ ҲАМОН ЖАҲОН ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА ТУРИБДИ.

билан ўтказган шахсий музокаралари халқаро кескинликни юмшатишга ҳал қилувчи таъсир ўтказганлигини таъкидлайди ва Л. И. Брежневнинг ГФРга қиладиган визити тинчликни мустаҳкамлаш сиёсатини келгусида тўлароқ амалга оширишга кўмаклашади, деб ишонч билдиради.

✦ СОФИЯ. «Работническо дело» газетаси бундай деб ёзади: тинчлик учун курашнинг Совет программаси КПСС Марказий Комитетининг халқаро фаолияти ва ташқи сиёсат масалаларига жуда катта эътибор бераётган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг номи билан узвий равишда боғланган.

✦ ХЕЛЬСИНКИ. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев совет халқи тинчликсеварлигининг энг атоқли ва энг ишончли ифодачисидир, деб уқтиради «Кансан уутисет» газетаси ўзининг бош мақоласида. Л. И. Брежнев белгилаб берган сиёсий йўлнинг муваффақияти ленинча ташқи сиёсатнинг донишмандлигидан ва марксизм-ленинизм ғояларининг ҳаётий кучидан далолат беради. Совет Иттифоқининг тинчликсевар сиёсати халқлар ўртасида орттирган ишонч ва обрў доимо кучайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда ана шу ишонч ва обрў халқаро воқеаларнинг боришига ҳал қилувчи таъсир ўтказиб, тинчлик ишига фойда келтирмоқда.

✦ НИКОЗИЯ. Кипр меҳнаткаш халқи прогрессив партиясининг Бош секретари Э. Папаиоанну бундай деди: «Ўртоқ Л. И. Брежнев юксак мукофот — халқаро Ленин тинчлик мукофоти билан тақдирланганлиги тўғрисидаги хабарни кипрликлар мамнуният билан кутиб олдилар. Ўртоқ Л. И. Брежнев бу мукофотга муносибдир. Лениннинг содиқ шогирди бўлган Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети билан биргаликда ленинча Тинчлик программасини изчиллик билан амалга оширмоқда. КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программаси халқаро кескинликни юмшатиш йўлини очди».

✦ ДЕҲЛИ. «Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Ленин мукофоти берилганлиги ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш ва ўрнатиш ишига КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шахсан қўшган катта ҳисса эътироф қилинганлигидан далолат беради», — деб таъкидлайди Ҳиндистондаги ПТИ ахборот агентлиги.

ПХР. Польша билан Совет Иттифоқи ўртасида темир йўл юклари ташиш қизғин тус олмоқда. Чегарадаги Медик ва Малашевич станцияларидан ҳар куни минглаб тонна юк СССР ва Польшага жўнатилмоқда. Суратда: Медик станциясида маъдан юклаш пайти.

ЦАФ-ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ РИМ. Кейинги вақтларда янги фашистларнинг иғвогарлик фаолияти кучайганлиги муносабати билан Италия социалистик партияси аъзоларидан иборат депутатларнинг бир группаси парламентда министрлар кенгашининг раиси ва ички ишлар министрига талабнома билан мурожаат қилди. Социалист депутатлар янги фашист гуруҳларнинг жиноий ишларига чек қўйилсин, террорчилик ишларининг ташкилотчилари ва уларнинг ҳомийлари қидириб топилсин ҳамда жазолансин, деб талаб қилдилар.

✦ НЬЮ-ЙОРК. Совет фильми «Гамлет» чет элларнинг энг яхши кинофильмлари фестивалида намойиш қилинади. Колумбия университетининг студентлари шу йил ёз фаслида бу фестивални ташкил этадилар.

✦ РИМ. Италияда озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи тез ошиб бормоқда. Кейинги тўрт ой ичидагина гўшт нархи 10 процент, мева ва сабзавот нархи 25 процент, тухум ва сут нархи 5 процент ошди. Нон, гуруч, балиқ, пишлоқ ва итальянлар ҳар куни истеъмол қиладиган бошқа маҳсулотларнинг нархи ҳам ошиб кетди.

✦ КОЛОМБО. Шри Ланка Республикасида яна 47 та қишлоқ хўжалик кооперативи ташкил этилди. Ҳозирги вақтда мамлакатда неча юзлаб кооператив хўжаликлари бор. Бу хўжаликларнинг фаолияти қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни юксак даражага кўтаришга, қишлоқда феодализм сарқитларини тугатишга ёрдам беради. Янги кооперативлар асосан оролнинг марказий районларида жойлашган.

✦ РИМ. Совет Иттифоқининг «Союзплодимпорт» ташқи савдо бирлашмаси 1972 йилги «Олтин Меркурий» фахрий мукофотига сазовор бўлди. Халқаро комитет мажлиси шу тўғрида қарор қабул қилди. Халқаро комитет мажлисида Совет бирлашмаси савдо соҳасида, шунингдек Европа мамлакатлари ўртасида иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш ишида эришган кўпгина муваффақиятларини тан олиш белгиси сифатида шу фахрий мукофотга сазовор бўлганлиги таъкидланди.

✦ ЛОНДОН. Англия тарихида коммунист биринчи марта шаҳар идорасининг бошлиғи бўлди. 66 ёшдаги собиқ шахтёр Уильям Шарп Шотландиядаги кончилар яшовчи Файви шаҳрининг мэри қилиб сайланди.

(ТАСС).

ЯЛПИ МАЪҚУЛЛАШ ВА ҚИЗИҚИШ

БОНН. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежневнинг ГФРга қиладиган визитини Ғарбий Германия жамоатчилиги орзиқиб кутмоқда. Мамлакатнинг сиёсий доираларида бу визитга СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришдаги жуда муҳим воқеа, деб қаралмоқда.

«Мен Л. И. Брежневнинг Германия Федератив Республикасига қиладиган визитини табриклайман», — деди ГФР меҳнат ва социал ишлар министри В. Арендт ТАСС мухбирига. Бу визит Европадаги кескинликни юмшатишга шубҳасиз ёрдам беради, ГФРнинг Шарқий Европадаги социалистик мамлакатлар билан муносабатларини нормаллаштиришга ҳисса қўшади.

«Фрид Крупп» концерни правлениесининг раиси Э. Момзен бундай деди: «1970 йилда Москвада СССР билан ГФР ўртасида шартнома тузилганлиги натижасида, шунингдек Л. И. Брежнев Қримда канцлер В. Брандт билан учрашгандан кейин иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик анча яхшиланди. Л. И. Брежневнинг визити бу соҳада қўйиладиган навбатдаги катта қадам бўлишига аминман».

Ғарбий Германия коммунистларининг газетаси «Унзере цайт»: «ГФР аҳолиси Л. И. Брежневнинг визитини табриклайди» деган сарлавҳа билан очилади. Газета Л. И. Брежневнинг таржимаи ҳолини, Советлар мамлакати халқларининг меҳнати ва ютуқлари тўғрисида, Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсати ҳақида ҳикоя қилувчи кўпдан-кўп материалларни босиб чиқарди.

Л. И. Брежневнинг визити муносабати билан ГФРдаги демократик партиялар ва ташкилотлар 19 май куни Бонида Совет Иттифоқи билан дўстлик митинги ўтказмоқчи бўлиб турибди.

Митинг иштирокчилари эълон қилган мурожаатда, жумладан айтиладики, Л. И. Брежневнинг визити Совет Иттифоқи билан ГФР ўртасида кейинги йилларда бошланган муносабатларни янада яхшилашга ёрдам беради. Бу визит кескинлик янада юмшатилганлигини билдиради ва Европада мустаҳкам тинчлик ўрнатишга кўмаклашади.

Немис тинчлик иттифоқи партиясининг баёнотида бундай деб таъкидланади: иккала мамлакат ўртасидаги яхши қўшничилик ва дўстлик муносабатлари бутун Европада тинчликни таъминлаш учун зарурдир.

Немис тинчлик иттифоқи умид қиладики, дейилади сўнгра баёнотда, Бонида ўтказиладиган музокараларда Москва шартномасида ва Л. И. Брежнев билан В. Брандтнинг Қримдаги учрашуви тўғрисидаги ахборотда таърифлаб берилган сиёсат изчиллик билан давом эттирилади. Бу ҳужжатлар иккала мамлакат манфаатлари йўлида ҳамма соҳаларда узоқ муддатли мустаҳкам ҳамкорлик бошлашга асос солди, бу ҳамкорлик тинч-тотув яшаш принциплари асосида Умумевропа хавфсизлиги ва ҳамкорлигини таъминлаш учун катта аҳамиятга эга.

Немис Коммунистик партиясининг Бондаги ташкилоти ўз навбатида қуйидагиларни таъкидлади: «КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг ГФРга қиладиган визити Совет Иттифоқи билан Федератив Республика ўртасида муносабатларни ривожлантиришга қўшилган ҳиссадир. Бу визитда социалистик мамлакатларнинг, айниқса Совет Иттифоқининг тинчлик, хавфсизлик ва ижтимоий тараққиёт учун курашдаги ташаббуси ўз аксини топади, дейилади бу ерда эълон қилинган баёнотда. Бу визит Европада тинч-тотув яшаш сиёсати замиридаги янги имкониятларнинг исботидир.

Марксист студентларнинг «Спартак» иттифоқи шуни таъкидлайдики, Л. И. Брежневнинг визити ГФРдаги барча прогрессив кучларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади. Биз: «Федератив Республикага хуш келибсиз», деймиз, деб таъкидланади иттифоқнинг баёнотида.

ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг якунларини жаҳон матбуоти, радио ва телевидениеси шу кунларда батафсил шарҳлаб, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг партия XXIV съезди қарорларини амалга оширишга қаратилган ташаббускор сиёсати халқларнинг манфаатларига, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш вазифасига тўла-тўкис мос бўлиб тушади, деб таъкидламоқда.

Партиямиз бундан буён ҳам XXIV съезд белгилаб берган ташқи сиёсат йўлини муттасил амалга ошира беришга, халқаро вазиятда эришилган қулай ўзгаришлар барқарор тус олишига эришишга аҳд қилганлиги Пленум қарорида изҳор этилганлигига чет эл обзорчилари алоҳида эътибор бермоқдалар. Чунки КПССнинг Совет давлати зўр қудратига ва обрў-эътиборига таянувчи актив халқаро сиёсати туфайли «совуқ уруш»дан кескинликни юмшатиш сари ҳозир амалга оширилаётган бурилишга ўз-ўзидан эришилгани йўқ. Бу — қунт билан олиб борилган курашнинг натижаси бўлди, бинобарин ана шу бурилишни чуқурлаштириш ва мустаҳкамлаш учун эришилган марраларда тўхтаб қолмай, муттасил олға бораверш, шу билан бирга империализм агрессив, реакцион доираларининг ҳар қандай кирдикорларини доимо ҳушёр кузатиш, ана шу кирдикорларга зарба беришга шай бўлиш лозим.

Турли мамлакатлардаги кўпгина таниқли сиёсий ва жамоат арбоблари Пленумнинг бутун дунёда мустаҳкам тинчликни таъминлаш вазифасини ҳал этишга КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев шахсан қўшган катта ҳиссани таъкидлаб ўтганлигини табрикламоқдалар. Партиямиз ва давлатимиз раҳбарларининг бошқа давлатлар вакиллари билан юксак доирадаги бевосита алоқалари СССРнинг ташқи сиёсат йўлини амалга оширишда нақадар муҳим роль ўйнаши яхши маълум. Болгария Ватан фронти миллий кенгаши раисининг ўринбосари Р. Видинский бундай деди: ўртоқ Л. И. Брежневнинг бошқа давлатлар раҳбарлари билан шахсан алоқа боғлаб турганлиги иккинчи Жаҳон уруши давридан бери ҳал этиб бўлмайдигандек туюлиб келган жуда қийин халқаро проблемаларни ўзаро мақбул равишда ҳал этиш йўлларини топишга имкон бермоқда. 1972 йил майида юксак доирада ўтказилган Москвадаги Совет—Америка учрашуви СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришда бурилиш нуқтаси бўлди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Парижга қилган визити ва унинг Франция республикаси президенти Ж. Помпиду билан яқинда Заславлда ўтказилган учрашуви Совет—Франция муносабатларини янада чуқурлаштиришга ёрдам берди.

КПСС ташқи сиёсий фаолиятининг энг муҳим соҳасида — социалистик мамлакатлар ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантиришда, уларнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашда ҳам шахсий алоқалар муҳим роль ўйнайди.

Коммунистик газеталарда босилган фикрларда таъкидлаб ўтилишича, ХХР раҳбарларининг социалистик мамлакатлар ва жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслигига қарши, халқаро кескинликни юмшатишга интилувчи тинчликсевар давлатлар ва халқларнинг куч-ғайратларига қарши ўжарлик билан олиб бораётган кураши, Пекиннинг Советларга қарши сиёсий йўли тинчлик ва халқаро социализм ишига зарар етказмоқда. Пленум Хитой билан муносабатларда КПСС XXIV съезди йўлини бундан буён ҳам ўтказавершга аҳд қилганлигини тасдиқлади.

Умуман олганда Пленум қарорлари, деди Ҳиндистон Коммунистик партияси миллий кенгашининг секретари Кришнан, КПСС ишончни шараф билан оқлаётганлигининг, ялпи тинчлик учун курашда эришилган ажойиб муваффақиятларни мустаҳкамлаш йўлида ҳамма ишни қилаётганлигининг янги исботидир. Шунга асосланиб Пленум социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлигини янада мустаҳкамлаш, Ҳинди-Хитойда тинчликни қарор топтириш, хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгашини чақириш, СССРнинг Осиё, Африка ва Латин Америкаси давлатлари билан самарали дўстона алоқаларини ривожлантириш йўлларини белгилаб берди. КПСС мустақиллик ва социал тараққиёт учун курашаётган халқларни тўла-тўкис қўллаб-қувватлашини ҳам изҳор этди, Совет Иттифоқининг Яқин Шарқдаги танглиқни сиёсий бартараф этишга қаратилган ўзгармас йўлини яна таъкидлади. Пленум қарорлари, деди Н. К. Кришнан, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашаётган бутун дунё коммунистлари, барча прогрессив кучлар учун илҳом манбаи бўлиб хизмат қилади.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ЯНГИ «АТЛАНТИКА ХАРТИЯСИ» ЛОЙИҲАСИ ЗАМИРИДА НИМА ГАП БОР

АҚШ билан Европадаги «Умумий бозор» мамлакатлари ўртасидаги муносабатлар АҚШ президенти Р. Никсоннинг ГФР федерал канцлери В. Брандт билан майда Вашингтонда ўтказган музокараларининг бош мавзуи бўлди. Тахмин қилишларича, Р. Никсоннинг Франция президенти Жорж Помпиду билан шу ой охирларида ўтказиладиган учрашувида, шунингдек АҚШ президентининг Европадаги бир қанча пойтахтларга кузда қилиш мўлжалланган сафари давомида ҳам бу масала марказий мавзу бўлади.

Умумий бозор ва Япония билан зиддиятлар кучайиб кетган бир вазиятда Қўшма Штатлар қандай стратегияни танлаб оларкин? Бу саволга АҚШ президентининг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Г. Киссинжернинг Ассошиэйтед пресс агентлиги берган йиллик зиёфатдаги сўзлаган сўнгги нутқида қисман жавоб берилган. У АҚШнинг НАТОдаги шерикларига ва Японияга «келажакдаги мақсадларни кўзловчи янги «Атлантика хартияси»ни ишлаб чиқиб, қабул этишни таклиф қилди. Бу гапни изоҳлаб, у АҚШ билан Европа ўртасидаги кучларнинг нисбати ҳозир НАТО ташкил этилган бундан 25 йил аввалгига қараганда бошқача эканлигини айтди.

Г. Киссинжер Шимолий Атлантика шартномасидаги иттифоқчилар ўртасида жанжаллар ва ихтилофлар кучайиб бораётганлигини таъкидлаб, бундай деди: Америкада Европа бирмунча кенгроқ масъулиятни писанд қилмай, ўзининг тор иқтисодий манфаатларини ҳаддан ташқари бир ёқлама тарзда ҳимоя қилмоқда ва Европа умумий мудофаадаги ҳарбий харажатлар юкининг етарлича одилона улушини ўз зиммасига олмаётир, деган шикоятлар эшитилмоқда. Европада эса Америка иқтисодий соҳада Европани парчалаб ташлашга ёки дипломатия ишларида уни четлаб ўтишга уринмоқда, деган шикоятлар эшитилмоқда.

Хартия тўғрисидаги музокаралар давомида, деди Киссинжер, иқтисодий, сиёсий ва ҳарбий ихтилофлар бир-бири билан узвий равишда боғланган ҳолда ҳал этилиши лозим. Вашингтон Европадаги ўз қўшинларини бир ёқлама тартибда олиб чиқиб кетмоқчи эмаслиги тўғрисидаги гапларни гапирган вақтда у НАТОнинг европалик аъзолари ўз навбатида ҳарбий харажатларни кўпайтиришлари ҳамда валюта-молия ва савдо-сотиқ масалаларида ён беришлари лозим бўлади, деб писанда қилиб қўйди. Франция ҳукуматига яқин турувчи «Насьон» газетаси шу муносабат билан «Америка қуролли кучларининг Европада туриши аввало, АҚШнинг стратегия манфаатларига жавоб беради, шу сабабли бу масалани Америка маҳсулотининг кўпроқ қисмини Европада пуллаб олиш мақсадини кўзловчи олди-сотди масаласига айлантириб юбориш андишасизлик бўлур эди», деб эслатиб қўйди. «Комба» газетаси «Европа билан Америка иқтисодий ва валютавий масалаларда бир-бирига мутлақо зид позицияларда турибди», деб таъкидлади. Парижда чиқадиган бошқа бир «Эко» газетаси эса, «Янги Атлантика хартияси» ғояси Вашингтоннинг «Европани кўпроқ ҳақ тўлашга мажбур қилиш» йўлидаги интилишини ифодалайди, деб ёзди. Американинг, умумий бозор савдо балансидаги Вашингтон учун номақбул савдони «тўғрилаб қўйсин» деган талабларига жавобан Ғарбий Европанинг саноат доиралари, АҚШ Американинг Европага солган капитал маблағларидан ҳар йили 10 миллиард доллар мўмай фойда олиб, бу қитъадаги савдо дефицитини неча ҳисса ортиғи билан қоплаётганлигини эслатдилар.

Кўпчилик мамлакатларда бу ғоя тўғрисида хилма-хил фикрлар билдирилди. Данияда чиқадиган «Актуэльт» газетаси хавотирланиб, янги «Атлантика хартияси» Ғарбий Европадан аввало Қўшма Штатларга катта-катта масалаларда ён беришни талаб қилиб қолса керак, деган фикрни ёзди. Вашингтон Америка қўшинларининг Европада бундан буён туриши тўғрисидаги масалани АҚШнинг тўлов баланси соҳасидаги қийинчиликлари кучайиб бораётганлиги билан боғлаб, ана шундай ён беришларга эришмоқчи бўлса керак, деб таъкидлайди газета. Англиянинг консерватив ҳукумати Г. Киссинжернинг таклифини табриклади. Бироқ, Британия ташқи ишлар министри А. Дуглас-Хьюм иқтисодий, ҳарбий ва молиявий проблемаларни «Комплекс ҳал этиш» планига қарши чиқди. «Биз, европаликлар, — деди у, — ана шу проблемаларнинг ҳаммасини қандайдир битта анжуманда ҳал қилиб олиш йўлидаги уринишларни реалистик деб ҳисобламаймиз... Бундан ташқари, бу проблемаларни ҳал этиш муддатлари ҳам ҳар хилдир».

Японияда билдирилган дастлабки расмий фикрлар ҳам «Атлантика хартияси» тўғрисидаги таклиф империалистлар ўртасидаги зиддиятларнинг кескинлигини мутлақо камайтирмаганлигини кўрсатиб турибди.

С. ЛОСЕВ.

(ТАСС).

САЛЬВАДОР АЛЬЕНДЕНИНГ АЙТГАНЛАРИ

САНТЬЯГО. (ТАСС). Чили президенти Сальвадор Альенде бир группа совет журналистлари билан қилган суҳбатида: «Менга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилганлиги тўғрисидаги хабарни ғоятда тўлқинланиб эшитдим», — деди, — Мукофот берилиши — Чили халқининг кураши, унинг революцион изчиллиги эътироф этилганлигидир. Мен шу халқнинг овозигинаман. Бу овоз чуқур ўзгаришларни амалга ошириш, янги янада адолатли жамият қуриш учун ушбу ҳукуматни ҳокимият тепасига келтира олган катта халқ оммасининг манфаатларини изҳор этади.

Шахсан мен шу иш нақадар катта аҳамиятга эга эканлигини яхши тушунаман. Бунга жавобан қиладиган ишим битта — студентлик чоғларимдан бери ҳозирги вақтга қадар ўтказиб келаётган йўлимни оғишмай давом эттиришдир. Социалистик партия асосчиларидан бири бўлиб мана шу йўлдан бораётганимга 40 йилдан ошиб кетганлигини айтишим кифоядир. Биз, социалистик идеал кишилари бизникига ўхшаш мамлакатлар кам тараққий қилган мамлакатлар эканлигини жуда яхши биламиз. Чунки империализм мавжуддир. Империализм эса кам тараққий қилган мамлакатлар ҳисобига яшайди — диалектика тақозоси шу. Шунинг учун ушбу мамлакатлар халқларининг асосий кураши империализмга қарши курашдан иборат бўлиб қолмоғи лозим. Мен шу позицияни бутун умр бўйи сақлайман».

ТИНЧЛИК ПРОГРАММАСИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи — «Руде право» газетаси бундай деб ёзади: КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг қарорлари социалистик мамлакатларда зўр мароқ билан кутиб олинди. Пленум ҳужжатларида КПСС XXIV съездидан кейин ўтган икки йил давомида халқаро аҳволда бурилиш содир бўлганлиги ва тинчлик программасини амалга оширишда муваффақиятли натижаларга эришилганлиги тўғрисидаги фикр баралла янграб турибди. Социалистик мамлакатларнинг кучи ва бирлиги мустаҳкамланганлиги, уларнинг халқаро воқеаларнинг боришига таъсири ортганлиги ана шу сиёсатнинг натижасидир.

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми белгилаган йўл капиталистик мамлакатларда ҳам маъқуллаб кутиб олинди. Реалистик фикрловчи сиёсий доиралар СССРнинг ташқи сиёсати ҳозирги замоннинг реал эҳтиёжларини ифодалаётганлигини, шунингдек СССРнинг халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган сиёсати тобора кўпроқ қўллаб-қувватланаётганлиги фактини эътироф қилишга мажбур бўлмоқдалар.

Ғарбда социализмни кўролмайдиган ва совуқ уруш сиёсатига боғланиб қолган доиралар ўзлари воқеаларнинг боришига анчагина таъсир кўрсатган замонлар энди қайтмас бўлиб ўтиб кетганлигига кўникишга мажбур бўлмоқдалар. Улар келгусида социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ташқи сиёсати яна да мувофиқлашиб ва уйғунлашиб, жаҳоннинг тараққиётини белгилаб берадиган сиёсат бўлиб қолишига кўникишлари керак, деб таъкидлайди газета.

Пировардида «Руде право» газетаси шуни уқтирадики, КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг якунлари социалистик мамлакатларда муҳокама қилинаётганлигида социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ҳаракат бирлигини мустаҳкамлашга аҳд қилинганлиги айниқса зўр куч билан янграмоқда.

ЮКСАЛИШ ЙЎЛИДАН

БУГУН ГЕРМАНИЯ ГИТЛЕРЧИЛАР ФАШИЗМИ ЗУЛМИДАН ОЗОД ЭТИЛГАН КУН

Бундан йигирма саккиз йил аввал Германия фашизм асоратидан озод этилди. Ана шу кундан бошлаб меҳнаткаш немис халқи тинч ҳаёт йўлидан бормоқда. Айниқса Германия Демократик Республикасининг вужудга келиши тарихда жуда катта воқеа бўлди.

ГДР меҳнаткашлари ана шу давр ичида жуда катта ғалабаларни қўлга киритди. Саноатда, қишлоқ хўжалигида ҳамда маданиятда мисли кўрилмаган зафарларга эришди. Кейинги йилларда айниқса социалистик интеграция туфайли республика эришган муваффақиятлар ғоятда беқиёс бўлди.

Германия Демократик Республикаси барча социалистик мамлакатлар билан, айниқса Совет Иттифоқи билан ҳар томонлама яқин алоқани ривожлантириб келмоқда. Бу алоқалар экономика ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида ўз аксини топмоқда.

ГДР ҳукумати ташқи сиёсат соҳасида кейинги пайтларда катта обрў ва эътибор қозонди.

ГДР матбуоти КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг қарорлари жуда катта халқаро таъсирга эга, деб таъкидламоқда. Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг органи «Нойес дойчланд», жумладан ёзадики, В. И. Ленин ижодий ривожлантирган марксизм таълимоти тинчлик ва социализм учун курашда ғоят қудратли куч сифатида кун сайин тобора кўпроқ намоён бўлмоқда. КПСС XXIV съездининг қарорларида, қардош партияларнинг ҳамма асосий ҳужжатларида, бутун дунё революцион ҳаракатининг курашида мана шу таълимотни кўрамиз, дейилади бош мақолада.

Германия Демократик Республикаси Совет Иттифоқи билан ҳамкорликни тобора ривожлантирмоқда.

Жумладан Магдебург машинасозлари Совет Иттифоқи учун ўз маҳсулотларини юбориб турибди. Магдебургликлар Донецк ишчилари билан яхши алоқа боғлашган.

Суратда: совет мутахассислари Магдебург ишчилари ҳузурига меҳмон бўлиб боришган пайти тасвирланган. Анъанага мувофиқ, улар дўстларининг иш ўринларида ишлаб кўришади. (Чапдан ўнгга) Владимир Метеджи, Александр Тарасов, Хайнс Бельгер, Виталий Заробин.

(АДН—ТАСС фотоси).

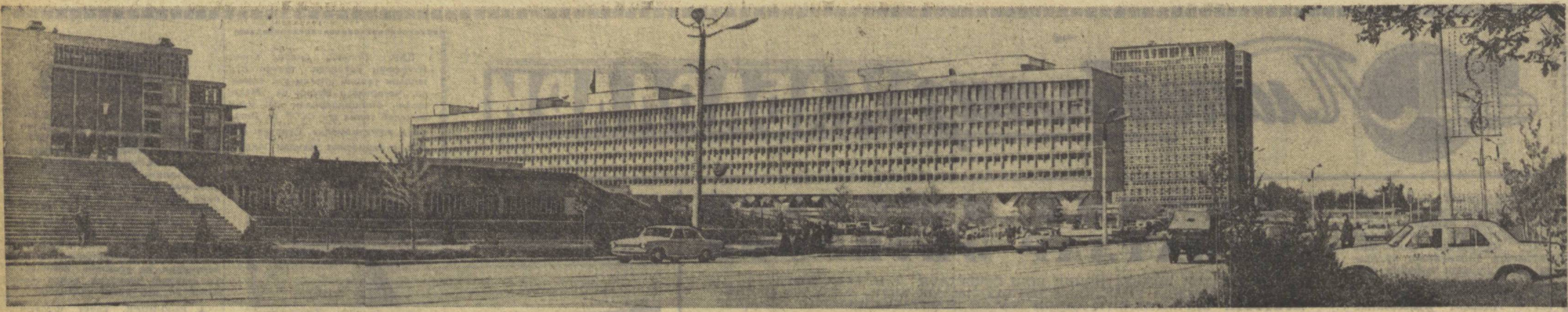

В. И. Ленин номидаги проспект республикамиз пойтахтининг марказий кўчаларидан саналади. Суратда: яқин йиллар ичида қад кўтарган муҳташам бинолар.

Ҳ. Носиров фотоси.

ОЙНИ ЭТАК БИЛАН ЁПИБ БЎЛМАЙДИ

ЧЕТ ЭЛЛИК РАДИОДИВЕРСАНТГА ЖАВОБ

Ишчи ва деҳқонларнинг дунёда биринчи совет кўп миллатли давлати шаънига туҳмат ва бўхтон ёғдиришга ихтисослашган баъзи чет эл радиостанцияларининг ҳасадгўйликдан иборат чинқироқ ва хириллдоқ овозлари тинмаётир. Ер юзидаги миллион-миллион оддий ва софдил кишилар Коммунистлар партиясининг доно ленинча миллий сиёсати самараларини, СССР халқлари қардошларча ҳамдўстлигининг мустаҳкамлиги ва бузилмаслигини кўриб чин юракдан фахрланмоқдалар. Лекин бу кўзгудек тиниқ ҳақиқат империалистик реакция агентурасига маъқул тушмаётир. Шунинг учун ҳам ҳозирги замон антикоммунизм малайлари буюк Совет Иттифоқига кўз олайтириб қарамоқдалар.

Бу сафар чет эллик бўҳтончиларнинг жазаваси тутишига шу йил март ойида Тошкентда бўлиб ўтган республика партия активи йиғилиши материаллари сабаб бўлди. Бу йиғилиш ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллиги тўғрисида»ги доклади юзасидан ғоявий-сиёсий ишларни, меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашни янада кучайтириш вазифаларини муҳокама қилди. Бу материаллар республикамиз матбуотида тўла-тўкис эълон қилинди.

Антисоветизм идеологларининг ғаразгўй ва нопок овозларига ҳамиша шерик бўлиб келаётган «Немис тўлқини» (ГФР) деган ва Кёльнда жойлашган радиостанция яқинда Ўзбекистон меҳнаткашларининг тинч, аҳил ва яратувчилик ҳаётига навбатдаги туҳмат тошини отди. Бу шум радиостанция орқали Борис Левицкий деган қандайдир бир кимса сўзга чиқиб, республика партия активи йиғилиши материалларини «илмий» жиҳатдан шарҳлаган бўлди. Кёльндаги «радиосоветшунос»лар тўдасидан чиққан бу шарҳловчи нималарни кўрди, нималарга эътибор берди, деб сўрарсиз.

Унинг оғиз кўпиртириб айтган гапларига қараганда, актив йиғилиши Совет Иттифоқининг Осиё аҳолиси ўртасида миллатчилик кайфиятлари бор бўлиб, у тобора авж олиб бораётганлигидан далолат берар эмиш. Бу даъвога гўё исбот ҳам топилибди. Республика партия активи йиғилиши материалида меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш соҳасидаги ишларни янада такомиллаштириш ва яхшилаш зарурлиги ҳақида сўз борган эди. «Олим» Левицкий шуни рўкач қилиб, ўзича алланималар деб вайсади.

Яқинда яна бир ифлос сиёсий туҳмат тарқалиб, мазкур актив йиғилишининг материаллари бузиб шарҳланди. Актив йиғилиши СССРнинг 50 йиллиги байрами совет халқи бузилмас бирлигини, мамлакатимиздаги барча миллатлар ва элатларнинг Коммунистик партия теварагига маҳкам жипслашганлигини янги куч билан кўрсатганлигини, мамлакатимизнинг жаҳон майдонидаги обрўси ва халқаро позицияси янада мустаҳкамланганлигини аниқ ва равшан таъкидлади. Бу материаллар (уни республикамиздаги барча меҳнаткашлар қатори ушбу сатрлар авторлари ҳам ўқиб чиққан) бошдан охиригача Коммунистик партиямизнинг ленинча миллий сиёсати тантанаси учун қонуний фахрланиш туйғулари билан тўлиб-тошган. Бизга революцияга қадар бўлган даврдан мерос бўлиб қолган жуда қийин миллий масала улуғ Ленин ва шонли партиямизнинг куч-ғайрати туфайли ярим аср мобайнидаёқ энг оқилона ҳал қилинди.

Лекин миллий муносабатларни янада такомиллаштириш ва ривожлантириш проблемаси кун тартибидан тушгани йўқ, албатта. СССРда социалистик миллатларнинг бир-бирлари билан тобора яқинлашув, ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик муносабатларининг чуқурлашув жараёни юз бермоқда. Шунинг учун ҳам ленинчи партиямиз ҳар бир миллатнинг равнақ топишига, уларнинг манфаатларига, меҳнаткашларни бундан буён ҳам олижаноб социалистик интернационализм руҳида тарбиялашга жуда катта эътибор бермоқда.

Кўриб турибсизки, масала шу таҳлитда аниқ ва очиқ-ойдин қилиб қўйилган! Лекин инглиз мақолида айтилганидек, «эшитгиси келмаган кишидек кар одам бўлмайди». Кёльндан туриб тўлқинга чиқадиган ифлос шарҳловчилар ҳам худди шу тариқа қулоқларини маҳкам беркитиб олишган.

Афтинг қийшиқ бўлса, ойнадан ўпкалама, деган нақлни эслатиб ўтиш ўринлидир. Шу нарса яхши маълумки, ҳар қандай эксплуататорлик тузумнинг азалий белгиси миллий зулм ва зўравонлик бўлиб, бу иллат ҳозирги замон империализмида айниқса аниқ намоён бўлмоқда.

Капиталистик мамлакатларда миллий масала кучаётган ва кескинлашаётган ҳозирги шароитда кўп миллатли Совет давлати фақат социализмгина миллий масалани тўла ҳал қилишга қодир эканлигини, эски тўсиқларни улоқтириб, барча миллатлар ва элатларнинг тараққиёти ва равнақини таъминлаши мумкинлигини бутун инсоният кўз ўнгида амалда исботлади.

Буржуа «советшунослари» бу ҳақиқатдан кўз юмиб, ўзларининг сохталаштириш ва ёлғончилик усулларини ишга солиб, СССРда миллий масаланинг ҳал қилиниши тарихий тажрибасини турли йўллар билан бадном қилишга уринмоқдалар.

Антикоммунизм идеологлари баъзи кишилар онгидаги миллатчилик сарқитлари сақланиб келаётганлигини назарда тутиб, социализм мамлакатларига қарши миллатчилик оғуси сочишга интилмоқдалар. Буржуа пропагандаси социалистик мамлакатлар халқлари онгига миллатчилик қарашларини сингдиришга, миллатчиликдан социалистик тузумни қўпориш учун фойдаланишга уринмоқда. Шундай қилиб, империализм маддоҳлари Совет мамлакатида шовинизм ва миллатчиликни қарор топтирмоқчи, пролетар интернационализмига қарши курашмоқчи бўладилар. Беҳуда уриниш! Социализм ва унинг пролетар интернационализми идеологияси кўпдан буён жамиятимизнинг ҳаёт тарзи, кўп миллатли Совет давлати аҳолиси аксарият қисмчи психик тузилишининг негизи бўлиб қолган.

Ўрта Осиё меҳнаткашлари феодализмдан тўппа-тўғри социализмга улкан сакраш қилиб, қолоқликдан нурга, ёппасига саводсизликдан юксак маданиятга эришган эканлар, буларнинг ҳамаси КПССнинг доно ленинча миллий сиёсати, барча совет кишиларнинг қардошларча дўстлиги, мамлакатимиздаги барча қардош халқлар ва аввало улуғ рус халқининг беғараз ёрдами ҳосиятидандир.

Шуни ҳам айтиб ўтиш ўринлики, Гитлер ва унинг малайлари СССР халқлари тарқалиб кетади деб ўйлаб, улар орасига нифоқ солишга уриниб кўрган эдилар. Оқибат нима бўлганлиги ҳаммага маълум. Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги, бирлиги ва оташин ватанпарварлиги туфайли фашист босқинчилар ўлимга маҳкум бўлдилар. Шундан буён орадан чорак асрдан кўпроқ вақт ўтди. Тарихнинг ана шу зўр сабоғидан ғарбдаги баъзи кишилар ҳалига қадар хулоса чиқараолмаётганликлари ачинарли ҳолдир.

Қисқача қилиб айтганда, Совет халқлари дўстлиги қаттиқ синовлардан ўтди. Ирқчиликнинг ваҳший идеологияси, миллий тенгсизлик, миллий адоват СССРда тамомила ва бутунлай барҳам топди.

Кичик бир мақолада кёльнлик «мутахассис»нинг Совет Иттифоқи ҳаётига оид бошқа «тезислари» тўғрисида батафсил тўхташ имкони йўқ. Шундай бўлса-да, бу шўринг қурғур «мутахассис»нинг «рус тилини ўрганиш интенсификацияси» деган сийқаси чиққан гапларини эслатиб ўтмоқ лозим. Рус тили Совет Иттифоқида яшовчи бир юз ўттиздан ортиқ миллат ва элатнинг ўзаро муомала ва ҳамкорлик тили бўлиб қолганлиги бу кимсага ҳали ҳам маълум бўлмаса керак. Умумий иқтисодий ва маънавий ҳаётимизнинг, аҳил дўстлик вазиятида амалга ошираётган ишларимизнинг эҳтиёжлари рус тилини, улуғ Ленин тилини ўрганиш, пухта эгаллашни тақазо этади. Шунинг учун Ўзбекистонда ҳам туб аҳолининг катта қисми рус тилини зўр ифтихор билан ўрганмоқда. Шуни айтиш керакки, В. И. Ленин, рус коммунистлари бу ишда бирон-бир тарзда мажбур этиш ҳолларининг рўй беришига кескин қарши чиққанлар. СССР аҳоли рўйхатининг маълумотларига кўра, ўзбекларнинг 98,6 проценти ўзбек тилини, туркманларнинг 98,9 проценти туркман тилини ўз она тили деб биладилар. Бу рақамларнинг катта маъноси бор. «Объективлик» даъво қилаётганлар бу фактдан кўз юмолмайдилар.

Капиталистик мамлакатлардаги, Осиё ва Африканинг озод бўлган ёш мамлакатларидаги неча ўн минглаб меҳнаткашлар ҳам рус тилини меҳр билан ўрганмоқдалар. Шу мақсадда тобора кўплаб мактаблар, курслар очилмоқда. Улуғ рус халқининг тилини эгаллашни хоҳловчилар группалари ташкил қилинмоқда. Бу ҳам «коммунистларнинг қилмиши»микин? Ёки бу ерда ҳам «Москванинг қўли» бормикин? Ана шундай ҳақиқатлардан кўз юмилаётган экан, демак, бўхтончиларнинг аҳволи анча оғирлашиб қолибди.

Фактлар ана шундай. Ўзбек халқ мақоли билан айтганда, ойни этак билан ёпиб бўлмайди. Кёльнлик шарҳловчининг этаги эса илма-тешик бўлиб кетганга ўхшайди.

Ҳ. ИНОЯТОВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

Б. ЛУНИН,
тарих фанлари доктори, профессор.

Футбол

АБДУРАИМОВГА НИМА БЎЛДИ?

Пахтакорчилар олти учрашувдан ниҳояти уч очко жамғардилар. Кейинги икки ўйинда эса биронта ҳам очко олишолмади. Якшанба куни Ростов-Дон шаҳрининг армия спорт клуби командаси билан учрашувда ҳам яна мағлубиятга учрадилар.

Армиячилар билан ўйиннинг биринчи қисми тугаш арафасида Михаил Ан Алексей Бойченко дарвозасини ишғол этишига оз қолди. Ундан олдин ва шундан кейин ҳам пахтакорчилар баланд руҳ билан ўйнадилар. Ўйин асосан меҳмонлар майдонида ўтди, дейиш мумкин. Майдон эгалари меҳмонларни тез-тез дарвозалари томон суриб бордилар. Бироқ ҳужумларнинг натижаси кўринмади.

Ўтган сафар «Шахтёр» командаси билан бўлган ўйиндаги сингари бу гал ҳам имкониятлар бой берилди. Қулай вазиятлардан усталик билан фойдаланилмади. Дарвозабонимиз Покатилов эпчиллик кўрсатди, Корченов, Белов каби ўйинчиларимиз яхши ҳаракат қилишди. Аммо, коллективда етакчи ўйинчининг борлиги сезилмади. Команда капитани Databaseдар Абдураимовга нима бўлди? У 11 метрлик тўплар киритишнинг устаси эди-ку! Икки учрашувдан буён Databaseдар 11 метрлик тўпларни нишонга ололмаяпти, ёш ўйинчиларни қовуштириб, команданинг умумий манфаати учун курашга сафарбар қилолмаяпти.

Ҳа, имкониятлар бой берилди. «Дарвозамиз мустаҳкам» деган кайфиятда бўлишса керак, ҳимояда «мўрт»лик аломатлари кўринди. Натижада қарши ҳужумга ўтган армиячилар ўйинчиси В. Филатов 72-минутда «Пахтакор» дарвозасини эгаллади. Ана шу ягона тўп очколар тақдирини ҳал қилиб берди. Командамиз ўз майдонида тағин мағлубиятга учради.

Олтинчи турдаги бошқа ўйинлар қуйидагича тугади: «Торпедо» — «Зенит» 0:1, «Динамо» (К) — ЦСКА 1:0, «Динамо» (Тб) — «Днепр» 2:0, «Арарат» — «Карпат» 3:0. Москва ва Минск динамочилари ўйинни 1:1 ҳисобида тамомладилар: 11 метрлик тўплар натижасида 5:4 ҳисоби қайд қилинди. «Қайрат» ўз майдонида «Шахтёр» командасини 2:0 ҳисобида ютди. Спартакчилар «Заря» футболчиларининг икки тўпини ўтказиб юбориш билан армонда қолдилар.

Олтинчи турдан сўнг ўйинлар жадвали қуйидагича:

	У	Ю(ав)	Ю(дк)	М	О
«Шахтёр»	6	4	1	1	9
«Арарат»	6	3	2	1	8
«Динамо» (Тб)	6	3	1	2	7
«Қайрат»	6	2	3	1	7
«Днепр»	6	3	1	2	7
ЦСКА	6	3	1	2	7
«Динамо» (К)	6	3	1	2	7
«Динамо» (Мн)	6	3	0	3	6
«Торпедо»	6	3	0	3	6
«Заря»	6	2	0	4	4
«Динамо» (М)	6	1	1	4	3
«Пахтакор»	6	1	1	4	3
СКА (Р)	6	1	1	4	3
«Спартак»	6	1	0	5	2
«Зенит»	6	1	0	5	2
«Карпат»	6	0	1	5	1

ЭСЛАТМА: Ю(ав) — асосий вақтда эришилган ютуқ. Ю(дк) — дурангдан кейинги ғалаба.

Энди «Пахтакор» сафар ўйинларига чиқади. 12 майда Днепропетровск шаҳрида «Днепр» меҳмони бўлади. 15 майда эса Украинада «Карпат» коллективи билан куч синашади.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Телефильм. 18.50 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.20 — Миллионлар ленинча университети. 19.40 — Тележурнал. 19.50 — Ахборот. 20.05 — Халқаро панорама (Москва). 20.35 — Ўн минут музика. 20.45 — Ахборот 21.00 — Оталар сўзи — ақлнинг кўзи. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 23.00 — Кино оламида. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Қўғирчоқ фильм. 11.40 — Мовий осмонда (телефильм). 12.35 — Ўқув кўрсатуви. 18.30 — МОСКВА. 20.05 — ТОШКЕНТ. 20.35 — Шундай бўлаверади (спектакль). 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.20 — Врач маслаҳати. 22.30 — Киноконцерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телефильм. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.10 — 26-отилмасин (бадиий фильм). 21.50 — Кўза (телефильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 8/V да Москва сатира театрининг гастроллари.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/V да Бой ила хизматчи.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Вильнюс» Литва цирки артистларининг охирги гастроллари.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Еттинчи ўқ — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «КЎКЧА», НАВОИЙ номли (ўзбек тилида), «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Севги ва ўлим — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Қора сингилим учун оқ гуллар (тоқ соатларда), Оламнинг яратилиши (жуфт соатларда): — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Кўзгу — «МОСКВА» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Поёнсиз кўча — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Арбат ва Бубулинас кўчаси муюлишида — «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Лаутарлар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Поёнсиз кўча — «ХИВА» (кеч соат 8.30, 10.20 минутда).

Ф. ЭНГЕЛЬС НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

инглиз, немис, француз тили мутахассисликлари бўйича 1973-1974 ўқув йили учун сиртқи ва кечки бўлимларга

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўрта маълумотлилиги ҳақидаги ҳужжат (асл нусха), олий ўқув юртига кириши учун берилган характеристика, автобиография, 286-формали медицина справкаси, 4-та фотосурат (бош кийимсиз 3х4 см. катталикда туширилган), яшаш жойидан справка, меҳнат дафтарчасининг нусхаси қўшилган ўқишга қабул қилиш ҳақидаги аризалар 31 майгача қабул қилинади.

Паспорт, ҳарбий билет (ҳарбий хизматга мажбур кишилар учун) ёки ҳисобга олиш гувоҳномаси (чақирилиш ёшидагилар учун) шахсан кўрсатилади.

Кириш имтиҳонлари 1 июндан 20 июнгача қабул қилинади.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент-31, Сапёрная кўчаси, 11-уй.

СССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИ ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

1973 — 1974 ўқув йили учун қуйидаги факультетларнинг кундузги бўлимига

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

агрономия, қишлоқ хўжалиги экономикаси ва қишлоқ хўжалигини ташкил этиш, агрохимия ва тупроқшунослик, ўсимликларни ҳимоя қилиш, ипакчилик, мевачилик-сабзавотчилик ва узумчилик, ўрмон хўжалиги, бухгалтерия ҳисоби.

Аризалар 20 июндан 31 июлгача. Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача қабул қилинади.

Институтга киришда икки йиллик ва ундан ортиқ амалий иш стажига эга бўлганларга, шунингдек ҳарбий хизматда камида икки йил хизмат қилиб, запасга чиққан ҳарбий хизматчиларга имтиёз берилади.

Аризалар институт ректори номига ёзилади ва унда факультет ва мутахассислик кўрсатилади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжат (асл нусхаси), медицина справкаси (286-форма), бош кийимсиз олинган 4 та фотосурат (3х4 см), партия, комсомол, касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотлари, корхона, муассаса, колхоз правлениелари томонидан, умумий таълим мактабларини битириб чиққанлар учун — мактаб раҳбарлари ва жамоат ташкилотлари томонидан, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз флотидан демобилизация қилинганлар учун — ҳарбий қисм қўмондонлиги томонидан берилган характеристика.

Ҳарбий билет ёки ҳисобга олинганлик тўғрисидаги гувоҳнома ва паспорт шахсан кўрсатилади.

Қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширилади: қишлоқ хўжалиги экономикаси, қишлоқ хўжалигини ташкил этиш ва бухгалтерия ҳисоби — математикадан (ёзма ёки оғзаки), географиядан (оғзаки), биологиядан (оғзаки); ўрмон хўжалиги — математикадан (ёзма ёки оғзаки), химиядан (оғзаки), физикадан (оғзаки ёки ёзма).

Қолган қишлоқ хўжалиги мутахассисликлари бўйича — химиядан (оғзаки), физикадан (оғзаки ёки ёзма), биологиядан (оғзаки).

Бундан ташқари, институтга кирувчи барча кишилар рус ёки ўзбек тилидан ва адабиётдан ёзма кириш имтиҳони топширадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент области, Орджоникидзе район, Институт почта бўлими, телефон 66-17-00.

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА СИРТҚИ БЎЛИМГА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади — тарих, биология, география, математика, педагогика ва бошланғич таълим методикаси педагогика ва психология (мактабгача тарбия), дедиктология, кутубхоначилик ва библиография;

машғулотлар ўзбек, рус ва қозоқ тилларида олиб борилади — она тили ва адабиёти.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишади: ариза, ўрта маълумотлилиги ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), 286-формали медицина справкаси, иш жойидан характеристика, 4 фотосурат (3Х4 см катталикда), меҳнат дафтарчасидан кўчирма (танлаган мутахассислиги бўйича иш стажига эга кишилар учун).

Аризалар 20 апрелдан 30 майгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 июндан 20 июнгача давом этади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-64, Педагогическая кўчаси, 103-уй, сиртқи бўлим қабул комиссияси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МИНИСТРЛИГИ ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ

мутахассисликлар бўйича

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кундузги бўлимга: фармакогнозия фармацевтик химия;

сиртқи бўлимга: дори шакллари ва гален препаратларнинг технологияси, фармацевтика ишини ташкил этиш.

Ҳужжатлар 1 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 сентябргача давом этади.

Кириш пайтида аспирантурага қабул қилиш қоидалари асосида ҳужжатлар топширилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Кафанова кўчаси, 35-уй.

САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ВА УЙ-РЎЗҒОР ТЕХНИКАСИНИ РЕМОНТ ҚИЛИШ УСТАХОНАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Узглавснабсбыт» республика базаси қуйидаги моллари эркин равишда сотади.

МУРАККАБ УЙ-РЎЗҒОР ТЕХНИКАСИ: пилесослар, холодильниклар, кир ювиш машиналари, «Тула» мотоцикли учун асбоблар; этикдўзлик асбоблари; «Мир», «Восток», «Она», «Саратов», «Днепр», «Зил-Москва», «Памир», «Донецк», «Юрюзань», «Орск» холодильниклари учун, «Алма-Ата», «Киев», «Сибирь» ва бошқа кир ювиш машиналари, «Сатурн», «Ракета», «Чайка», «Харьков» пилесослари, «Рига», «Заря» тикиш машиналари, велосипедлар мопедлар, инвалидларнинг коляскалари, «Москва» электр устараси, авторучкалар, совутиш қурилмалари учун эҳтиёт қисмлар;

изоляторлар конденсаторлар, мембраналар, радиолампалар ва бошқа электр моллари, амперметрлар, 0,5 мм, йўғонликдаги кам хромланган симлар 2,5 мм йўғонликдаги алюмин симлар, 43Ц3 сульфат никели, К8ВК, Т15КВ, Т5К10, победит ВП-6 ва бошқа қаттиқ қоришмалар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Шота Руставели кўчаси, 1- проезд, 8-уй.

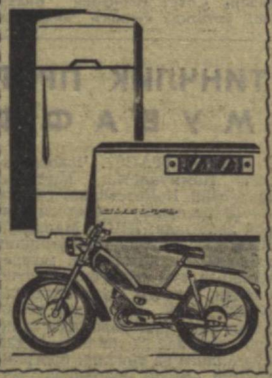

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ишлар мудирлиги аппарати коллективи катта референт И. С. Николаевга отаси

Семён Фёдорович НИКОЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Центросоюзнинг Главкоопхозторгига қарашли Тошкентдаги республикалараро савдо базасининг коллективи база директори Н. Б. Бабаевга онаси

Саломатхон СИДДИҚОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

АХБОРОТ

ОБЛАСТЛАРДАН ДАРАКЛАР

САЙЛОВЧИЛАР ОРАСИДА

НУКУС. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қорақалпоғистон Автоном республикасининг шаҳар ва районларида, колхоз ва совхозларида, ферма ва яйловларида маҳаллий Советларга сайловларга тайёргарлик авж олмоқда.

198 сайлов округи тузилиб, 33 та сайлов участкасига бириктилди. Ҳар бир сайлов округида агитпункт ташкил этилди. Агитпунктлар газета-журналлар, турли адабиётлар билан таъминланяпти. Сайловчиларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун зарур шароит яратиляпти.

Агитаторлар сайловчилар ўртасида сиёсий-тушунтириш ишларини олиб бораётирлар.

ПИОНЕР ЁЗИ ҚУВНОҚ ЎТАДИ

ГУЛИСТОН. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Мактабларда ўқув йили ҳали тугагани йўқ. Сирдарё область партия, совет ташкилотлари болаларнинг ёзда кўнгилли дам олишлари, соғлом ўсишлари, чиниқишлари учун ҳозирданоқ тайёргарлик ишларини кўрмоқдалар. Область ижроия комитетининг қарорига биноан Зомин, Фориш, Жиззах тоғ ёнбағирларидаги энг гўзал, баҳаво жойлар пионер лагерларига ажратиб берилди. Область пионер лагерларида бу йил ўтган йилдагига нисбатан 10 минг нафар кўп — 130 минг бола мириқиб дам олади.

С. НУРОВ.

КЎЧАТ ЎТҚАЗУВЧИ АВТОМАТ

Узоқ Шарқ ўрмон хўжалиги илмий-тадқиқот институтининг тажриба-механика заводида кўчат ўтқазадиган оригинал автомат машина ясалди. Машина бевосита трактор кабинасида туриб гидравлик система ёрдами билан бошқарилади. Янги машинага 9 минг туп — бошқаларига нисбатан 3 баравар кўп кўчат жойлашади.

Техникавий янгилик дарахт кўчатлари ўтқазишда меҳнат унумдорлигини икки баравар оширади. Машинани институт ходимлари ясашди.

(ТАСС мухбири).

Хабаровск.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029 ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ● ТЕЛЕФОНЛАР: эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — 107. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 02420.